AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 19-tas | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 11-tą GEGUŽĖS (MAY) 1935 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

Lietuvos Bičiuliams Žinotina

I.

Lietuvos lankytojas (turistas) turėtų žinoti, kad š. m. birželio mėn. įvyks visų Kauno ir apylinkės mokyklų mokinių sporto olimpijada. To pat mėnesio pabaigoje numatoma Klaipėdoje sporto klubų "J.S.O." (Jauna lietuvių Sporto Org-ja) ir Klaipėdos "Santaros" olimpijada — sąskridis, kuriame laukiama 5,000 sportininkų.

Liepos mėn Palangoje "J.S.O." sporto klubas ruošia savo sąskridį, kuriame laukiama 2,000 sportininkų.

Šiais metais užjurio svečių daugiausia yra laukiama rugpiučio mėn., nes to mėnesio 11-17 dd. įvyks pasaulinis užsienių lietuvių Kongresas Kaune. Šio Kongreso metu numatoma sporto olimpijada, įvairus paradai, koncertai ir spaudos paroda.

Rugsėjo mėn. pabaigoje numatoma namų pramonės ir smulkių ukio šakų paroda Kaune. Dainų Švenčių šiemet nenumatoma.

II.

Dovanų siuntėjams svarbu žinoti, kad pastaruoju laiku Lietuvoje pasikeitė užsienių prekių įsileidimo tvarka ta prasme, kad daugelis prekių pakliuvo į sąrašus, kuriems reikalingi Lietuvos Prekybos Departamento leidimai. Be tokių leidimų, Lietuvon atsiųstos prekės, nors ir kaipo dovana, sulaikomos Lietuvos muitinėse. Šios tvarkos nežinantiems gali tokiu budu susidaryti nuostolių ir nemalonumų. Tačiaus to viso galima išvengti kad ir tokiu budu:

Prekių (dovanų siuntėjas turėtų pirma parašyti laišką savo giminėms Lietuvon, kad patirti ar prekės, numatomos siųsti, reikalauja leidimo ar ne. Jei prekėms leidimas reikalingas, tai kad giminės pasirupintų gauti prekėms priimti leidimą iš Prekybos Departamento Kaune.

Sekančioms prekėms reikalingi leidimai:

kava, cukrus ir saldainiai
kosmetika, kvepalai
galeno preparatai (vaistai)
medvilinės (cotton) audiniai
(baltinti, nebaltinti, dažyti)
automobiliai ir jų dalys
tabakas lapais
augalų aliejai
vilnoniai audiniai
šilko verpalai
kaliošai
radio aparatai ir dalys
ir daugelis kitų prekių.

Dėl įvairių muito ir pašto formalumų, dovanų siuntimas prekėmis dažnai sudaro keblumų kaip siuntėjui, taip ir dovanų gavėjui. Todėl dovanų siuntimas pinigais yra daug patogesnis ir tikslesnis, nes Lietuvoje už pinigus galima daug dalykų nusipirkti.

III.

Kas siunčia dovanas pavydale vartotų drabužių bei avalynės, žino, kad už dėvėtus daiktus muito mokėti nereikia, kai tie daiktai siunčiami paštu ryšuliais iki 22 svarų. Nereikalinga nei Lietuvos konsulų jokio liudijimo. Tačiaus, jei tarpe senų daiktų muitinė pastebėtų ir naujų dalykų, tai muito mokėjimas dargi su pinigine pabauda neišvengiamas.

Liet. Generalinis Konsulatas,
11 Waverly Place East,
New York, N. Y.

SUSITAIKĖ KLAIPĖDOS VOKIETININKAI

— Nuteistieji valstybės išdavimo byloje neumanninkai ir sassininkai visą laiką tvirtino, kad jie vieni su kitais nieko bendro neturi, nes jų programa yra skirtinga. Net vienas advokatas, gindamas Neumanną pasakė, kad šias abi partijas sujungė tik kaltinamasis suolas. Bet pasirodė, kad tiek Neumannas, tiek Sassas priklausė nuo Berlyno, nes prieš pasibaigiant bylai paslaptingu keliu atėjo Neumannui įsakymas susitaikinti su Sassu. Prieš galutinio kariuomenės teismo sprendimo paskelbimą, balandžio 3 d. teismo salėn Sassas įėjo po ranka laikydamas dr. Neumanną.

MIRĖ V. MATULAITIS

Balandžio 5 d. plaučių uždegimu Kaune mirė žymus Lietuvos veikėjas, buvęs valstybės kontrolierius Vincas Matulaitis, eidamas 75 metus. Palaidotas su didelėmis iškilmėmis Kauno kapinėse.

SUV. VALSTIJŲ LAIVYNAS SLAPTAI MANEVRUOJA

Honolulu. — Keturiasdešimts penki Jungtinių Valstijų laivyno lėktuvai slaptai išskrido į manevrus iš San Francisco ir manoma, jog lėktuvai sustojo prie salų tarpe Honolulu ir Midway Salą pratimams su laivais. Karo cenzura užklojo vandens kelią, virš kuriuo lėktuvai išskrido. Nebuvo jokių pranešimų apie lėktuvų progresą. Visas susisiekimas per radio, valdžios ir prekybos, buvo pertrauktas pagal karo padėtį. Nežinoma, ar šie lėktuvai skris be perstojimo į Midway. Laivyno viršininkai pranešė tiktai, jog kariniai lėktuvai darys pratimus arba manievrus keletą dienų ir net keletą savaičių. Manoma, kad jau lėktuvai galėjo pasiekt Midway Salą, 1,200 mylių iš Honolulu, nes jau laivynas išskrido gegužės 9-tą dieną, 7:20 valandą ryto ir tą vietą galėjo pasiekt išskridus 11 valandų.

Kelionės pradžioje skrido 48 lėktuvai; bet trys iš jų buvo priversti suktis atgal iš priežasties mekaniškų trukumų, vienok jie vėliau sueis su kitais ir dar prisidės du, tai iš viso bus 50 lėktuvų. Šiuose 48 lėktuvuose skrenda 200 karininkų ir lakunų, veik kiekviename orlaivy yra po 3 lovos, tai jeigu sustos prie kokios salos, tai bus galima jiems pasilsėti. Oras pasikeičia taip greitai Midway salose, kad gali pakilt lietus bile minutę, gi už keletą valandų vėl buna saulėtas ir giedras oras. Todel yra speliojama, kad lėktuvai sustojo vidury tarp Honolulu ir Midway salų, prie Francuzų Frigate mažų salų, kol praeis lietus.

Lietuvos Protestas Vokietijai

Kaunas, geg. 9. — Lietuva paskelbė naują Vokietijai protestą del nuolatinio vokiečių orlaivių skraidymo po Lietuvos žemę. Vokiečių orlaiviai paprastai skraido žemai ir kiek paskrydę gilyn Lietuvos žemėj, skrenda atgal.

Sovietai Dovanoja Kolkozams Skolas

Maskva, geg. 9. — Kad pagerint ukininkų buklę, kad jie galėtų įsitaisyt moderniškesnius darbo įrankius ir įsigyt patogesnius gyvenimui namus, Sovietų valdžia panaikino bendruomenės (kolektyvų) skolas, kurios buvo užtrauktos iš valstybinio agrikulturos Banko sulig 1933 metų sutarties.

437,500,000 rublių skola, kuri lyginasi 53 nuošimčiams visos kolektyvų skolos buvo panaikinta.

Vokietija Turi Jau 258 Aerodromus

"New York Post" paskelbė žinią, kad Vokietija jau turi įrengus 258 aerodromus arba 4 sykius daugiau negu Suv. Valstijos turi. Johannes Štaal sako, kad iš to skaitliaus 124 aerodromai vadinasi komercijiniais, 109 kariškais ir 25 sportiški. Tačiau jie tik iš vardo taip esą suskirstyti, bet tikrenybėj jie visi yra kariški.

Štaalas tvirtina, kad vokiečiai jau pabudavojo 12 kreiserių ir 24 povandenines valtys, o dabar budavoja 12 minų nešiotojus. Tonanžas to laivyno siekia iki 140,000 tonų arba 40 sykių didesnis negu 1925 metais kad buvo.

Berlynas. — "Felkšer Beobahter" praneša, kad sulig slaptosios policijos duomenų, 90,000 žydų išvyko iš Vokietijos į kitas šalis laike dvimetinio Hitlerio režymo.

Visa Lietuva Apsodinama Klaipėdos Medžiais

Lietuvoje, be kitų reikalų, rupinamasi ir tėvynės grąžinimu. Tuo tikslu Kaune ir kituose miestuose veikia Lietuvos pagrąžinimo draugijos skyriai. Ši draugija įsisteigė 1923 metų pradžioje. Pirmiausia jai vadovavo vienas žymiausių Lietuvos rašytojų ir visuomenės veikėjų a.a. kan. J. Tumas-Vaižgantas. Nuo 1929 m. draugijai vadovauja pulk. Braziulevičius.

Kasmet pavasarį Lietuvos pagrąžinimo draugija imasi iniciatyvos visą kraštą apsodinti medeliais, papuošti ir pagrąžinti sodybas bei gyvenamus namus. Čia jai talkon ateina įvairios jaunimo organizacijos, skautai, mokyklos ir t.t. Taigi, kiekvieną pavasarį skelbiamas tėvynės grąžinimo ir medelių sodinimo šventės. Šiemet medelių sodinimo šventė Lietuvoje paskelbta nuo balandžio 29 d. ligi gegužės 5 d. Sodinamus medelius, paprastai, pavadina kuriais nors žymiais vardais, surištais su Lietuvos tų metų svarbiais įvykiais. Taip, 1923 metais, švenčiant Vilniaus miesto įkurimo 600 metų sukaktuves, buvo visur sodinami Vilniaus medžiai; 1930 metais, minint Vytauto Didžiojo 500 metų mirties sukaktuves, buvo pasodinti Vytauto Didžiojo medžiai ir panašiai.

Šiemet visoje Lietuvoje sodinami medžiai yra pavadinti Klaipėdos medžiais. Šiuo vardu jie pavadinti todėl, kad dabar Klaipėdos gyvenimas labai domina kiekvieną lietuvį, kad Klaipėdos svarbesni įvykiai randa atbalsio visame pasaulyje ir kad Klaipėda yra Lietuvai langas į platų pasaulį, o lietuvių tautai yra plaučiai, kuriais ji gali kvėpuoti tyru, savarankišku juros oru. Be mokyklų ir organizacijų, šiemet Klaipėdos medžius sodins dar Lietuvos kariuomenė. Tokiu budu, šiemet visa Lietuva bus apsodinta gražiais Klaipėdos medžiais.

NAUJAS KARO IŠRADIMAS

Washington. — Vis naujesnius ir mirtingesnius karo išmislus mes matome kasdieninėje anglų spaudoje. Jau mes žinome šiek tiek apie mirties spindulius, kad su jais ne tik žmogų galima užmušt, bet ir lėktuvo motorą paralyžiuot; žinome apie pavojingiausių ligų bakterijas, kurios dabar bakterijologijose yra gaminamos ir kurios bus iš orlaivių išleistos ant didžiausių miestų, kad tokiu budu šalies kariškų prisirengimą paralyžavus, ir t.t.

Tie naujoviniai kariški išradimai del žmonių žudymo plinta įvairiose šalyse, o ypatingai Vokietijoje. Bet dabar naujas išradimas pasirodė ir Amerikoje. Tas išradimas yra 15 tonų plieninė tanka, kuri gali šliaužti iki 70 mylių į valandą, o prastu keliu iki 40 mylių per valandą. Sakoma, kad su tuo šliaužu, su tąja ugnį sėjančia mašina, bus labai sunku kam kovot. Bet tai tik dalelė tų žinių, apie tuos baisius kariškus pabuklus, kurie bus panaudoti businčiame kare.

Reiškia, kad dabartinė kapitalizmo sistema žmonijos prie gero neveda; veda ją į karą, kuris griauna pasaulio civilizaciją ir sunkina žmonijos buitį tiktai del to prakeikto dolerio, kuris jiems (kapitalistams) karo mete neša milžiniškus lobius.

VOKIEČIŲ GROBUONIŠKI TIKSLAI

Muenchene necionalsocialstų leidyklą išleido brošiurą apie Klaipėdą "Memel". Toj knygelėj nepaprastu ryškumu pareikšti vokiečių nacionalsocialistų planai Klaipėdos atžvilgiu. Izviestijos ištraukoje rašoma:

"...Vokiečių jaunimas niekuomet nepripažins ten sudarytos padėties. Atvirkščiai jis visomis priemonėmis kovos už sugrąžinimą pavogto ir persekiojamo Klaipėdos krašto. Režimas, nustatytas Klaipėdoje, prieštarauja teisei. Pagal Versalio sutarties 99 str. Vokietija atsisakė sąjunginių ir asocijuotų valstybių labui nuo visų teisių ir pretenzijų į Klaipėdos kraštą ir pasižadėjo pripažinti visus jų padarytus nutarimus Klaipėdos atžvilgiu. Bet Klaipėdos statutas ir Klaipėdos perdavimas Lietuvai visai nebuvo nustatytas visų sąjunginių ir asocijuotų valstybių, o tik Prancuzijos, Anglijos ir Japonijos (!?). Asocijuota, Jungt. Valstijų valstybė nepripažino tos padėties. Jungtinių Valstijų nebuvimas tarp valstybių signatarų panaikina visus Veraslio sutarties 99 str. Vokietijos pasižadėjimus ir jos atsisakymą nuo Klaipėdos (sic). Dėlto Vokietija turi teisę reikalauti sugrąžinti Klaipėdos kraštą iš to, kas dabar ją turi, butent iš Lietuvos. Tai tikriausias kelias, kad butų pagautas tikrasis priešas, tas priešas — Lietuva, ji persekioja vokiečius".

Toliau seka biauriausi Lietuvos koneveikimai, kurie veda prie tokios išvados: Pasėkmingos Vokietijos politikos Lietuvos atžvilgiu sąlyga yra jos išvijimas prievartos budu iš Klaipėdos krašto...

Lietuvoje Steigiama Priešlėktuvinės – Priešcheminės Apsaugos Sąjunga.

Ateities kare pavojingiausias ginklas busiąs aviacija. Todel visos tautos stengiasi apsisaugoti nuo tų pavojų, kuriems ši karo priemonė sukelia. Daugelyje kraštų jau seniau yra įstengtas priešlėktuvinės-priešcheminės apsaugos organizacijos. Kai kuriuose kraštuose tokios organizacijos gana daug yra nuveikusios. Jos turi po kelis milijonus narių.

Lietuva priešlėktuvinės-priešcheminės apsaugos srityje yra gerokai atsilikusi, nes tuo reikalu ligšiol nedaug kas rupinosi. Daugiausia šiame darbe yra padariusi Šaulių Sąjunga, kuri jau kelinti metai visame krašte rengia priešcheminės apsaugos kursus.

Lietuvos aero klubas, grėta civilinės aviacijos ugdymo, susirupino ir gyventojų priešlėktuvine-priešchemine apsauga. Tuo reikaluu kiek ankščiau jau buvo varoma smarki propaganda. Dar pernai kilo sumanymas įkurti tam tikrą valstybinį organą, kuris rupintusi priešlėktuvine apsauga ir derintų įvairių organizacijų šia kryptimi varomą darbą. Buvo įsteigta priešlėktuvinės apsaugos taryba, kurios pirmininku yra karo sanitarijos viršininkas gener. Vl. Nagevičius. Tačiau dar svarbiau, kad priešlėktuvinės - priešcheminės apsaugos srityje dalyvautų visi Lietuvos gyventojai. Norėdamas šiam darbui suburti visą Lietuvos visuomenę, Lietuvos aero klubas ir steigia priešlėktuvinės-priešcheminės apsaugos sąjungą. Šiuo tikslu Lietuvos aero klube neseniai buvo sušauktas gausus organizacijų, įstaigų bei įmonių atstovų pasitarimas, kuris vienbalsiai pritarė Lietuvo aero klubo sumanymui įsteigti priešlėktuvinės — priešcheminės apsaugos sąjungą ir pasižadėjo šį darbą visomis išgalėmis remti.

Tarp kitko, šiemet Lietuvos aero klubas Kaune numato surengti didžiulę priešlėktuvinės-priešcheminės apsaugos parodą. Panašias parodas jis surengs ir daugelyje kitų Lietuvos vietų, per kurias plačias gyventojų mases supažindins, kaip karo metu reikia apsisaugoti nuo dujų ir aviacijos puolimų. — Tsb.

VOKIETIJOS PROPAGANDA PRIEŠ LIETUVĄ

Londonas, IV. 25. Elta. Morning Post specialus korespondentas straipsnyje, kuriame išdėsto tiesą apie Klaipėdą ir nurodo, kad Klaipėda Vokietijai neturi praktiškos reikšmės, bet galėtų buti padaryta punktu, iš kurio Vokietija, rengdamasi užgrobti Lietuvą, galėtų kištis į Lietuvos reikalus, pabrėžia, kad neseniai pasibaigusi nacionalsocialistų byla užtraukė ant Lietuvos nemaža nenupelnyto pludimo. Vokietija, nurodo korespondentas, leidžia milijonus prieš Lietuvą nukreiptai propagandai ir verste užverčia pasauline spaudą priešlietuviška propaganda. Tuo tarpu Lietuva neturi pinigų kontrpropagandai ir net savo bylos pusei išdėstyti. "Aš pažįstu kraštą gerai, rašo korespondentas, ir negalėjau surasti nei vienos pamatuotos Klaipėdos gyventojų vokiečių skriaudos. Jie, kiek galima spręsti, traktuojami kaip visi kiti. Tikrai neįsivaizduotina, kad augštai civilizuota ir nuoširdžiai krikščioniška tauta galėtų buti paminta po geležine kulnimi šalies (Vokietijos), kuri grįžta prie barbarizmo ir prie Votano ir senoviškų pagoniškų dievų garbinimo".

PASAULIO LIETUVIŲ KONGRESO PARUOŠIAMIEJI DARBAI

Ruošiantis Pasaulio Lietuvių Kongresui Kaune (1935-VIII-11 d.), paskelbtas Kongreso programas. Kongresui pritarė Lietuvos Vyriausybė, ir Respublikos Prezidentas sutiko globoti Kongresą. Dienotvarkėje bus visa eilė referatų svarbiais išeivijos klausimais. Kongreso metu bus Lietuvos ir užsienio lietuvių sporto olimpijada, bus spaudos ir meno parodos. Iš Amerikos pranešama, kad Jungtinių Valstybių ir Pietų Amerikos lietuviai gyvai susirupinę Kongresu ir ketina skaitlingai dalyvauti, ypač iš Jungtinių Valstybių. Draugijos Užsienio Lietuviams Remti Pirmininko p. R. Skipičio kelionė Jungtinėse Valstybėse labai daug prisidės prie išaiškinimo Kongreso reikšmės. Abu Amerikos lietuvių susivienijimai ir įvairios kitos didžios organizacijos rupinasi turėti savo atstovus Kongrese.

LIETUVIAI SPORTININKAI PIETŲ AMERIKOJE

Sao Paulo Brazilijoje lietuviai sportininkai dalyvavo didelėse lenktynėse (II-24). Plaukimo lenktynėse dalyvavo virš 3000 vietos sportininkų ir trys lietuviai gavo medalius už plaukimą: A. Girčys, V. Andrulis ir B. Janušonis.

Pradžios mokykloje Sao Paulo nustatyta švietimo ministerijos programa, egzaminus išlaikė 10 mokinių. Sao Paulo lietuviai yra gavę iš Draugijos Užsienio Lietuviams Remti paramos savo kulturiniems darbams.

PALANGA — MOKYTOJAMS

Draugija Užsienio Lietuviams Remti kviečia užsienio lietuvius mokytojus vykti vasaros atostogoms Lietuvon. Palanga butų tinkamiausi vieta atostogauti. Draugija ruošia visą eilę paskaitų užsienio lietuvių mokytojams.

KNYGOS UŽSIENIO LIETUVIAMS

Draugija Užsienio Lietuviams Remti šiais metais dar intensingiau šelpia įvairias užsienio lietuvių kulturines organizacijas knygomis. Per vieną tiktai kovo mėnesį ji išsiuntė joms 5.336 knygas, viso už 12.690 lt. Tuose siuntiniuose daugiausiai buvo mokykloms vadovėlių — 3.929, už 7.995 lt. Tai yra tikrai graži dovana broliams užsieniuose.

JAUNIMO SUSIRAŠINĖJIMAS

Veikiąs prie Draugijos Užsienio Lietuviams Remti akademinis skyrius skina svarbų mokyklinio amžiaus jaunimo suartėjimo kelią: Lietuvos jaunimas susirašinėja su lietuvių jaunimu užsieniuose. Toks bendravimas ir dalinimasis nuomonėmis bei įspudžiais turės ypatingos reikšmės Lietuvos ir užsienio lietuvių santykiuose.

D.U.L.R. Akademinis Skyrius taip išplėtė savo veikimą, kad jau gali teikti užsienio lietuvių jaunimo adresus susirašinėjimo tikslais Lietuvoje mokslo įstaigoms ir įvairioms organzacijoms. Šių metų Velykų proga Lietuvos skautai ir kitos draugijos jau naudojosi tais adresais ir pradėjo susirašinėjimą su savo vientaučiais užsieniuose.

Užsienio lietuvių jaunimas gali gauti adresus susirašinėti su Lietuvos jaunimu ir tuo reikalu patartina kreiptis į Akademinį D.U.L.R. Skyrių, Nepriklausomybės Aikštė 3. Kaunas.

D.U.L.R. REMIA VISUS

Kai kuriuose užsienio lietuvių laikraščiuose leidžiami gandai, buk Draugija Užs. Liet. Remti šelpianti tiktai katalikiškas ("klerikališkas", kaip tuose laikraščiuose rašoma) užsienio lietuvių organizacijas. Tokių gandų tikslas, matyt klaidinti visuomenę ir mažinti Draugijos autoritetą.

Draugijos darbų programe ir to programo vykinime dar nėra buvę atsitikimo, kad butų klausiama, kokių tikybinių, ar politinių įsitikinimų yra tos užsienio lietuvių organizacijos, kurioms reikalinga parama. Atvirkščiai, taip Draugijos oficialiuose spausdiniuose ("Užs. Lietuviai", DULR. Metraštis, statutas), taip ir mano pranešimuose užs. liet. spaudai visur pabriežiama, kad Draugija remia visas, be jokios išimties, be jokio skirtumo, užsienio lietuvių organizacijas, dirbančias lietuvybės ir kulturos darbą.

Jei katalikiškos organizacijos yra gavusios iš DULR. paramą, tai delto, kad jos tos paramos prašė. Patartina ir "neklerikališkoms" kulturinėms organizacijoms prašyti paramos, nurodant savo atliekamąjį darbą. Kur tokių organizacijų dar nėra, ten patartina organizuotis ir dirbti. DULR. niekados neatsisakys padėti.

K. Vairas

LIETUVIAI AMERIKOJ

Chicago, Illinois

LIETUVOS SVEČIAS P. SKIPITIS CHICAGOJ

Lietuvos svečias, Advokatas R. Skipitis, į Chicagą atvyko gegužės antrą dieną. Geležinkelio stotyje jį pasitiko buris lietuvių inteligentų ir veikėjų. Artesniam susipažinimui su svečiu, Stevens viešbutyj įvyko tą vakarą vakarienė. Gegužės 3-čią dieną svečias, lydimas Lietuvos konsulo Kalvaičio, vizitavo lietuvių įstaigas ir susipažindino su Chicagos lietuvių kolionijomis. Gegužės 4 dieną, McKinley Park auditorijoj svečias sakė prakalbas. Prakalbų tvarką vedė Dr. Rakauskas. Trumpomis prakalbėlėmis svečią sveikino: Vardu Amerikos Lietuvių Sąjungos, šitos sąjungos pirmininkas inžinierius Simon-Simokaitis; vardu SLRKA. "Draugo" redakcijos ir Katalikų Federacijos vardu L. Šimutis, ir "Margučio" redakcijos vardu, kompozitorius A. Vanagaitis.

Svečio prakalbos pasiklausyt susirinko arti 500 senesnio amžiaus lietuvių. Svečias p. Skipitis kalbėjo arti tris valandas, o susirinkusieji mielai butų klausėsi dar antra tiek, nes p. Skipitis kalba grynai lietuviškai, aiškiai ir vaizdžiai. Pirmoje savo kalbos dalyje jis apipasakojo šiandieninį Lietuvos ekonomiškai-kulturišką stovį, iš ko kiekvienam darėsi aišku, kad Lietuva šiandien yra jau ne ta Lietuva, kurią mes palikome senesniais laikais. Antroje savo kalbos dalyje apipasakojo Klaipėdos krašto padėtį, lietuvių su vokiečiais prietikius, ir kliutis, kurios neleidžia umai pačią padėti pakreipt gerojon pusėn. Kaip pirma, taip antra kalbos dalis, susirinkusiems buvo be galo įdomi ir žingeidi, todel ramiai viską išklausė iki galui. Del laiko užsitęsimo ir jau vėlaus vakaro, apie Vilnių ir savo Amerikon atvykimo tikslą p. Skipitis kalbėjo labai trumpai. Prižadėjo tai plačiai apipasakot kada nors kitą kartą.

Tą patį vakarą p. Skipitis kalbėjo dar per radio ir Sandaros parengime, paskui jo pagerbimui Congress viešbutyje įvyko pokilis, kuriame dalyvavo apie 300 vietinių ir iš kitur atvykusių lietuvių, o tarpe tų ir SLA. pirmininkas Advokatas Bagočius.

Gerbiamas svečias Chicagoj užtruks iki 17 dienai gegužės, tad turės dručiai privargt, kol savo malonumu patenkins pusantro šimto tukstančio Chicagoj gyvenančių lietuvių.

* * *

DARIAUS-GIRĖNO PAMINKLO PAMATŲ PAŠVENTIMAS

Gegužės 5 dieną, Marquette parke įvyko didelės lietuvių iškilmės pašventimui Dariaus-Girėno paminklo pamatų. Nors oras buvo vėsokas, tačiaus iškilmėse dalyvavo arti 7,000 lietuvių ir šiek-tiek svetimtaučių. Muzikališką programo dalį išpildė lietuvių benas "Lietuva". Dainavo Lietuvos Vyčių Dainos choras. Kitą programo dalį sudarė prakalbos. Kalbėtojų buvo 15 (teisėjas Harrington Chicagos miesto majoro vardu, Dariaus-Girėno Posto vadas Petkevičius, kun. Vaičiunas, kun. Albavičius, Lietuvos konsulas A. Kalvaitis, inžinierius Simon-Simokaitis, L. Šimutis, A. Vanagaitis, paminklo architektas Koncevičius, Dariaus sesuo Stulpinienė, Girėno brolis, aldermanas Eagan, senatorius Lee ir programo vedėjas, valstijos prokuroro asistentas C. P. Kalx, taipgi Lietuvos svečias advokatas Skipitis), kurių penki kalbėjo angliškai. Įpudingiausias kalbas Dariaus-Girėno garbei lietuviškai pasakė programo vedėjas adv. Kal, SLRKA. pirmininkas — "Draugo" redaktorius L. Šimutis, kunigas Vaičiunas, Lietuvos konsulas A. Kalvaitis, ir Lietuvos svečias advokatas Skipitis. Del šalto oro ir laiko sutrumpinimo, kiti kalbėjo labai trumpai. Advokatas Vassale (Vasiliauskas) perskaitė pluoštą laiškų ir telegramų, kuriuose valstijos gubernatorius, prokuroras, miesto majoras ir kiti, atsiprašė, kad del įvairių priežasčių negalėjo atvykt į iškilmes, o majoras net budamas užrubežyje, negalėjo suspėt laiku gryžt Chicagon.

Miesto išstatyta programo dalyviams platformą, buvo apkaišyta Lietuvos ir Suvienytų Valstijų vėliavomis, taipgi lietuvių firmos "People Furniture Co." aprupinta garsiakalbiais. Visą programo laiką ant platformos stovėjo uniformuoti ir ginkluoti Amerikos Legiono vyrai, laike himnų giedojimo ginklais pagerbė įvykį. Prieš programui prasidėsiant, orlaiviu atskridęs lakunas Janušauskas, ratu apskridęs nusileido žemyn ir pabėrė glėbį gėlių į susirinkusiųjų minias.

Programui pasibaigus, Lietuvos svečias advokatas Skipitis ir Chicagos miesto majoro įgaliotinis, teisėjas Hartigan, liudijant Lietuvos konsului A. Kalvaičiui, prakasė veją, toje vietoje, kur stovės Dariaus-Girėno paminklas. Tokiu budu tapo prakasta žemė paminklo pamatams. Paminklas stovės gražioje vietoje, kampe Marquette parko, prie Marquette Road ir So. California Ave. gatvių, netoli nuo lietuvių įstaigų: Šv. Kazimiero seserų akademijos, Šv. Kryžiaus ligonbučio, ir Marquette kolonijos lietuvių bažnyčios.

Laike programo daugelis susirinkusių lietuvių susigraudino iki ašarų, ir net verkė. Dariaus-Girėno Posto moterų Auxillirium pardavinėjo Dariaus-Girėno paveikslus ir knygas, už ką surinko arti trijų šimtų dolerių paminklo fondan. LSB.

Philadelphia, Pa.

ATNAUJINTO GEDIMINO PARKO ATIDARYMAS

Šv. Kazimiero parapija ir Šv. Vincento draugystė, rengia pirmą didelį bendrą pikniką Gedimino parke, Chews Landing, N. J., sekmadieny, gegužės 19-tą. Gedimino parkas, yra tai gražus pušynas ir patogi vieta piknikams ir išvažiavimams, tiems, kurie nori pakvėpuoti tikrai tyru oru.

Gedimino Parką pirko a.a. kun. J. Kaulakis, rodos 1929 metais. Tuomet buvo viskas tinkamai piknikams įtaisyta; šokiams svetainė ir kiti triobesiai tapo pastatyti. Apsčiai iškasčių padaryta. Daug lietuviškų išvažiavimų ir pasilinksminimų ten buvo atlaikyta. Vieta išgarsinta, ir šios apielinkės lietuviams gerai žinoma, Dar prieš mirsiant a.a. kun. J. Kaulakis parką pavedė Šv. Vincento draugystei.

Per paskiausius trejus metus nei taksos nei mortgičiai už parku nebuvo mokėta. Daug skolų pasidarius, parkas ėjo varžytinėmis (Sherrif Sale). Lietuviai, ypač Šv. Kazimiero parapijonys, tiek daug pasidarbavę del pagerinimo to parko, ir finansiniai prisidėję, nenorėjo, kad jųjų gausus triusas tektų svetimtaučiams. Šv. Vincento labdaringos draugystės valdyba su pirmininku Jurgiu Pranckunu, pasitarę su dabartiniu darbščiu klebonu gerb. kunigu Ign. Valančiunu, nutarė Gedimino Parką atpirkti. Taigi, po keleta pasitarimų ir pastangų, parkas tapo nupirktas ir inkorporuojamas. Nauji savininkai — Šv. Vincento draugystė. Jei Šv. Vincento dr-stė kada nors išnyktų, tai parkas palieka Šv. Kazimiero parapijai.

Dabar Gedimino parkas skubiai remontuojamas šios vasaros sezonui. Norintieji, gali parką nomuoti piknikams užtgan prieinamą kainą. Taigi, pirmas išvažiavimas atnaujintame parke įvyks bendrai rengiama Šv. Vincento draugystės ir Šv. Kazimiero parapijos, sekmadieny, gegužės 19-tą. Jei tą dieną lytų, tai atidarymas bus vykdomas sekančiame sekmadieny, gegužės 26-tą.

Šv. Vincento draugystė yra našlaičių ir neturtingų lietuvių rėmėja. Todel gerbiamieji Philadephijos ir apielinkės lietuviai, savo atsilankymu drauge paremsite ir labdaringą, mielaširdingą darbą. Sakoma bus gardžių gėrymų ir skanių užkandžių. Gros didelė lietuvių orkestra; bus įvairumų ir išlaimėjimų. Kviečia išvažiavimo bendras komitetas.

Šv. Vincento dr-stės rašt.
Juozas Burokas

Gardner, Mass.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Gegužės 4-tą dieną Majauckai (Petras ir jo žmona) minėjo savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktuves. Parengimas įvyko Lietuvių Kliube, kur giminių ir artimesnių draugų susirinko virš 250 žmonių Majauckų pagerbti. Iškilmės prasidėjo kaip 7:30 vakare. Tada visi tik laukė kada prasivers durys ir pasirodys Majauckai. Netrukus apie 8 valandą pasirodė ir Majauckai, kuriedu buvo pasitikti su muzika. Įdomu buvo, kad iki pastarąjai dienai niekas nieko apie sukaktuves neužsiminė, tik gegužės 4-tą dieną del Majauckų paaiškėjo kas do dalykas.

Po užkandžių jiem buvo įtektos gražios dovanos. Petras Majauckas išreiškė širdingą padėką už dovanas ir visiems tiems, kurie dalyvavo jų 25 mt. sukaktuvėse, kurios baigėsi smagiai su linksmais šokiais.

Mes visi linkėjome del Petro ir jo žmonos gerų pasekmių.

Gardnery yra daug pasiturinčių lietuvių ir daugumas jų turi nuosavybes — savo namus ir automobilius gražius.

Šioje kolonijoje dauguma lietuvių skaito ir platina laikraštį "Amerikos Lietuvį". Mat, yra daug įvairių žinių ir įdomių straipsnių.

Daug darbininkų pradėjo dirbti prie parkų, gatvių, bet vis dirbtuvėse darbai eina silpnai.

Reporteris

Philadelphia, Pa.

PAŽYMĖJIMAS VEIKĖJO, JONO GRINIAUS

Philadelphiečius paskiausiu laiku pasiekė žinia, kad čia gerai visiems žinomą veikėją, Joną Grinių, brolį buvusio Lietuvos Prezidento, daktaro Griniaus, dabartinis Lietuvos Prezidentas, Antanas Smetona apdovanojo Gedimino vyčių ordenu.

JAUNIMO DIDELĖ "ŠVENTĖ"

Philadelphijoje dabar visur tik ir kalbama apie Atletų Sporto Ratelio ruošiamą "šventę" paminėjimui vienų metų nuo įsikurimo tos jaunimo organizacijos sukaktuvių. Tas "paminėjimas", kaip jau yra pramatomu, be abebejonės bus puikus—grandijozinis—jis įvyks Šv. Kazimiero svetainėje, geg. 12-tą, 6-tą val. vak. Bus skani vakarienė, šokiai, muzika ir daug kitų gražių dalykėlių ir už tą viską įžangos reikės vos tik paprastą doleriuką užmokėti. Teko sužinoti, kad jaunimas, proga tų sukaktuvių, grynais pinigais pervirš penkis šimtus dolerių dovanų jau gavo. Tad ištikrųjų, turbut tai bus labai įdomus sukaktuvių apvaikščiojimo vakaras — vertėtų kiekvienam ir kiekvienai į jį atsilankyti. Ir, tuo savo atsilankymu suteikti jaunimui džiaugsmo ir dar didesnio pasiryžimo, vieton bastimosi ant gatvių kampų. bastimosi a n t gatvių kampų, darbuotis naudingose lietuvių organizacijose.

MIRTIS "AMERIKANTO", A.A. DOMININKO BIRŽIO

Philadelphijoj gyvenančius viengenčius, Povilą Biržį ir jo brolį Juozą paskiausiu laiku pasiekė liudna žinia; butent, kad jų tėvas, a.a. Domininkas Biržis, senukas 75-kių metų, kuris 18 metų irgi išgyveno Amerikoje, paskiausiu laiku pasimirė Lietuvoje ir 10-tą balandžio tapo palaiduotas Dotnuvos kapinėse. Vėlionis Domininkas Biržis, kaip ir jo sunus Juozas Amerikoje buvo žinomas daugiau po pavarde Biržietis, negu Biržys. Jis prieš 12 metų apleido Ameriką. Du metai atgal pasimirė (Lietuvoje) jo motina Anelė (Dambrauskaitė). Be viršminėtų sunų, Povilo ir Juozo, jis dar paliko vyriausiąjį sunų, Joną Argentinoj; sunų, Petrą Biržį-Akirą, rašėją-poetą Lietuvoje ir dvi dukras tėkėjusias: Julę Radzevičienę ir Rozaliją Mackelienę. Amžiną atilsį jo vėlei.

Vladas

Shelton, Conn.

Čia staiga pasimirė Juozas Meškauskas. Vėlionis nakties laike nupuolė laiptais ir taip prisitrenkė, kad tuojau pasimirė. Manoma, kad vėlionis nakties laike susapnavo ir tokiu budu eidamas laiptais nupuolė. Jis buvo dar jaunas žmogus 42-jų metų amžiaus.

Juozas paėjo iš Lietuvos, Ukmergės apskrities, iš Anykščių miestelio. Vėlionis buvo nevedęs. Lietuvoj paliko brolį, o Brazilijoj — seserį. Prigulėjo prie politiško kliubo Ansonijoje. Pasauliniame kare jis dalyvavo kariuomenėje. Užtaigi jo laidotuvių laike, jam patarnavo Amerikos kareiviai, kurie dar trejetą kartų iš šovė kaipo atiduodami jam, paskutinę pagarbą, o paskui jau jo karstas buvo žemėmis užbertas Šv. Petro kapinyse juk be katalikiškų apeigų. Mat velionis jau buvo bedieviu ir tikybą buvo po kojų pamynęs. Sakoma, kad velionis prieš mirsiant norėjęs dar kunigą pasikviest, tačiau atsakyta buvo patarnavimas.

Tegul buna jam lengvas šios šalies žemelė. Reporteris

Ansonia, Conn.

S.L.A. 66 kuopa balandžio 28-tą dieną buvo parengus vakarienę su šokiais. Publikos prisirinko pilnutėlė svetainė. Nors įžangas tikietas ir nemažas — cielas doleris buvo, užtai ir stalai viskuom apkrauti buvo: buvo visko — ir vištų ir kalakutų ir dargi zuikienos, rudžio ir valstybinės. Tad publika buvo pilnai užganėdinti visokiais skanumynais ir gėrymais. Paskui liksminosi iki vėlumos. Valio! Ansoniečiai!

Lazdijų Dzukas

Amerikos Vartai Vis Dar Atviri

Kiekvienas tinkamas įleidimui į Ameriką asmuo lengvai gali gauti einamosios kvotos vizą, be ilgo laukimo. Geriausias patarnavimas busimiems imigrantams ir vizitoriams.

Visuomenės nuomonė kad Amerika visiškai sustabdė imigraciją, yra visiškai klaidinga. Dar daug musų žmonių mano, kad europiečių plaukimas į Amerikos kraštus visai uždarytas ir ateiviai jau negali tikėtis rasti šioje šalyje naujų progų savo busimam gyvenimui. Tokia viešoji nuomonė ne tik šioje šalyje, bet ir Europoje — tikras apsirikimas... Amerikos durys vis dar atviros visiems, kurie tik pripažįstami neapsunkinančiais Jung. Valstybių visuomenišką gyvenimą. Imigracija į Ameriką ne tik nesustabdyta, bet dar per paskutinius du metus žymiai padidėjo teisėtais imigrantais ir vizitoriais iš visų pasaulio šalių. Imigracijos ir Naturalizalijos Komisijonierius Washingtone pakartotinai pareiškė, kad kiekvienas asmuo gali gauti imigracijos vizą einamoje kvotoje, be jokio laukimo, jei tik jų paduodami pareiškimai patenkins Amerikos konsulus užsieniuose, įrodant, kad imigrantai nebus šios šalies visuomenei sunkenybe ir kad jie tinkamai įleisti į Ameriką. Amerikos konsulams paliepta buti daug nuolaidesniems, negu pirmiau, peržiurint vizų reikalavimus, atsižvelgti į prašytojų asmenišką buklę ir gyvenimo sąlygas, pateisinančias jų įleidimą į Ameriką.

Įrodymą, kad musų šalis vis dar atvira teisėtiems imigrantams, galima lengvai patikrinti vėliausiomis skaitmenomis. Pavyzdžiui, paskirtoji Lietuvai metinė imigrantų kvota iki birželio 30, 1935 m. yra 386 bet per pirmąjį pusmetį nuo liepos 1 d., 1934 iki sausio 1, d. 1935 tik 60 lietuvių pareikalavo ir gavo leidimą įvažiuoti į Amerikos Jung. Valstybes. Prieš tai, per vienus metus tik 78 lietuviai pasinaudojo ta proga nors imigracijos įstatymai leido apsigyventi Amerikoje 386 lietuviams.

Laisviems vizitoriams taip pat jokiais suvaržymais nedraudžiama lankytis Amerikoje. Jie mielai įleidžiami ir valdžios įstaigos stengiasi palengvinti leidimų gavimą ir sumažinti visus formalumus. Hamburg American Line ir North German Lloyd visuomet stengiasi visame aprupinti keliaujančią visuomenę ne tik keliaujant jų puikiais nepalyginamai saugiais moderniškais laivas, bet ir tinkamų dokumentų reikalaujant. Jei kas abejoja gauti teisėtą įleidimą į Amerikos Jung. Valstybes, ar kas ieško autoretingo ir patikimo patarimo, tegu drąsiai kreipiasi į North German Lloyd, ar Hamburg American Line, ar į bet kurį jų agentą. Čia kiekvienam mielai teikiami patarimai ir visų kelionės reikalų paaiškinimai kaip šioje šalyje gyvenantiems, taip ir ketinantiems iš užsienių atkeliauti su vilčia apsigyventi Amerikoje. Jų viltys lengvai įvykdomos, nes Amerikos vartai vis dar atviri šimtams tų lietuvių, kurie sulyg įstatymais gali buti įleisti. F.L.I.S.

IMIGRACIJOS SUVARŽYMAS PER KONSULINIUS NUSPRENDIMUS

Pradedant su 1931 m., kaip pirmiaus paduotas imigracijos surašas, parodo, kad įvyko žymus sumažėjimas skaitliuje imigrantų-ateivių, arba ateivių, įleistų nuolatiniam apsiyvenimui, kuri grupė yra svarbiausia. Bedarbė ir sunkųs laikai yra priežastimi šito sumažėjimo. Praeityje imigracija visuomet buvo surišta su darbais šioje šalyje, kuomet tik čia laikai blogi, tai imigracija nupuolė ir daug žmonių išvažiuodavo. Praeityje patys žmonės nukirto imigracijos skaičius, nes svetimas darbininkas, žinodamas, k a d darbo progos ne tokios geros šitoje šalyje visai neatvyko ir gyvenantieji čia, norėdami parsitraukti savo šeimynas į šitą šalį atidėjo iki geresniam laikui. Bet šiandien visai kitaip, nes dabar valdžia sustabdė imigraciją.

Rugpiučio mėnesį 1930 m., Suv. Valstijų prezidentas (Hooveris) matydamas kaip smarkiai bedarbė plėtojosi, prašė Valstybės Sekretoriaus svarstyti budus kaip sumažinti imigraciją be įvedimo ypatingos legislacijos tam tikslui. Ir nuožiuroje Valstybės Departamento imigracijos įstatymo svarbiausią aprupininmą kurį galima įvairuoti sulig darbo padėjimo permainų ir generalio ekonomiško padėjimo Suv. Val., buvo ta dalis imigracijos akto iš vasario 5 d., 1917 m., kuri sakė, jog nebus įleisti tie "žmonės, kurie gali tapti visuomeniškomis sunkenybėmis". Imigrantas, geroje sveikatoje ir kuris turi mažą sumą pinigų kasdieniniams reikalavimams, normaliams laikais, gali rasti kokį nors darbą tuoj po įleidimo ir jis netampa visuomeniška sunkenybe, bet kuomet šitoje šalyje pasirodo baisi bedarbė, tai jau kitas dalykas. Galima tikėti, kad imigrantas taps visuomeniška sunkenybe, jeigu jis neturi užtektinai pinigų save užsilaikyti per ilgą laiką be darbo. Ir kadangi konsuliniai ofisai labai varžingai užlaiko šitą imigracijos akto punktą, tai tas labai žymiai sumažino imigraciją.

Valstybės Departamentas rokuoja kad per 45 mėnesius nuo spalio 1 d., 1930 m. iki birželio 1934 m., daugiaus kaip 750,000 ateivių, kurie normaliais laikais butų buvę įleisti į Suv. Valstijas, neįvažiavo ir neprisidėjo savo skaičiumi prie nedirbančių surašo. Matome, kad pasekmės to yra, kad kuomet prieš 1931 m., daugumas kvotų išsibaigė kas metais ir visose šalyse didelis kaitlius žmonių užsiregistravo, bet 1933 m., tik Turkijos ir Ispanijos kvotos išsibaigė. Birželio 30 d., 1934 m., net 230,314 prašymų del vizų užregistruota ir 45% buvo padalinta tarpe Lenkijos ir Vokietijos kvotų; rokuojama, kad normaliais laikais vizų prašymai pasiektų net 900,000.

Užlaikydami tą "galima tapti visuomeniška sunkenybe" aprupinimą, Valstybės Departamentas ir jo konsulinė tarnystė atsargiai skirtumą daro tarpe "aujos šeimynos" arba "naujos genties" imigranto ir to, kuris turi artimą giminę; vyrą, žmoną, tėvus, arba vaikus Suv. Valstijose, pas kuriuos ketina atvykti. Paskutinioje grupėje, faktas pasilieka, kad giminė Suv. Valstijose turi morališką ir kartais legališką atsakomybę, ir naturališkai nori, kad imigrantas netaptų visuomeniška sunkenybe. Bet "naujos šeimynos" arba naujos genties imigrantai neturi tokio užtikrinimo. Ir todel toki imigrantai, kad gauti imigracijos vizą, privalo turėti daug pinigų. Nėr reguliacijų kiek pinigų toks imigrantas privalo turėti. Amerikos konsulas, kuris išduoda vizą nutaria sumą pinigų pagal užsiėmimą arba profesiją tokio imigranto, kiek jis užlaikomų ypatų turi ir prie kokio gyvenimo imigrantas pripratęs. Jeigu ateivis seka užsiėmimą arba profesiją, kuris Suv. Valstijose jau pilnas ir jeigu jam butų sunku rasti darbą Suv. Valstijose, tai konsulas reikalauja, kad tokis ateivis turėtų užtektinai pinigų save ir jo šeimyną užlaikyti per net kelis metus. Kiton pusėn, jeigu ateivis turi tokį užsiėmimą arba profesiją, kuri reikalauja daugiau žmonių ir jam bus lengva gauti darbą, tai konsulas nuo jo nereikalaus, kad jis turėtų daug pinigų. Bet net atsitikimuose artimų giminių konsulas reikalauja, kad prašytojai vizų turėtų tinkamų darodymų, kad netaptų visuomeniška sunkenybe, Amerikos pilietis arba apsigyvenęs ateivis, turi išpildyti netik užlaikymo afideivitą, bet dokumentais turi patikrinti, kad jis gali užlaikyti jo prižadus, turi pasiųsti certifikuotų pranešimų nuo jo darbdavio ir apie jo pinigus banke.

F. L. I. S.

EKSKURSIJOS

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA
TIESIOG Į KLAIPĖDĄ
Motorlaiviu "Gripsholm"
Išplaukia iš New Yorko
GEGUŽĖS 25 Dieną, 1935 M.
Antra ekskursija išplauks
Liepos 3 d., 1935
Tuo pačiu motorlaiviu
NEW YORK — KLAIPĖDA
(Per Gothenburgą-Stocholm)
Rengiamos:
Liet. Laivakorčių Agentų S-gos Am.
Kiti išplaukimai iš New Yorko
Kungsholm ..... Birželio 4,
Drottningholm .... Birželio 12,
Drottningholm ..... Liepos 17
Gripsholm ..... Liepos 26
Informacijų ir laivakorčių kreipkitės į bet kurį Sąjungos narį, autorizuotą vietinį laivakorčių agentą, arba į bet kurią musų raštinę. Tarp Švedijos ir Klaipėdos plaukioja naujas moderniškas laivas "MARIEHOLM".
SWEDISH AMERICAN LINE
21 State St., New York, N. Y.
10 State St., Boston, Mass.

SKAITYKITE ir PLATINKITE AMERIKOS LIETUVĮ

KAIP SILKĖ PADĖJO AIŠKINTI VILNIAUS POŽEMIŲ PASLAPTĮ

Vilniuje yra daug požeminių urvų, kuriuos šiandien supa daugybė paslapčių. Vieni urvai, au seniau atkasti, davė mokslininkams daug istorinės medžiagos apie Vilniaus praeitį. Šiomis dienomis Vilniuje po Bernardinų bažnyčia buvo atrasti dar vieni paslaptingi urvai. Apie jų atradimą pasakojama tokių netikėtinumų:

Vienas Vilniaus studentas nusipirko krautuvėj silkę. Parsinešęs ją namo, pradėjo skaityti popierį, į kurį buvo įvyniota silkė.

Šis popiero šmotelis pasirodė esąs išplėštas puslapis iš grafo Tiškevičiaus dienyno. Studentas nuvyko į tą pačią krautuvę ir surinko visus kitus likusius dienyno puslapius. Iš jų paaiškėjo, kad Bernardinų vienuolyne požemiuose yra kapai, kurie turi labai brangią istorinę vertę ir kitokių brangenybių.

Studentas papasokojo apie tai savo kolegoms. Po to, studentų grupė nutarė ištirti tuos požemius. Prasidėjo darbas — be pinigų ir be tam tikrų įrankių, tik su žvakėmis rankose ir su paprastomis lopėtomis.

Atkasus požemius, pasirodė šimtai karstų. Vienas didžiulis rusys, kuriame buvo vienuoliai laiduojami, o dar turtingesniuose, gerai išsilaikiusiuose aksomu apmuštuose karstuose — aukštosios šlachtos atstovai.

Šie požemiai pradėti statyti 16-to šimtmečio pradžioje. Toliau buvo statomi priestatai, kai kurie požemiai užmuryti ir t.t.

Užsiliko legenda apie šiuos požemius iš sukilimo laikų. Viena požemių pusė siekia vidaus kaimą į kurį išeina centrinio kalėjimo langai. Tenai kadaise lenkų-lietuvių sukilimo metu buvo kalinami sukilėliai.

Rusų kareivis, kuris stovėjo sargyboje, buvo rastas be sąmonės. Atgaivintas jis papasakojo, kad iš požemio pasirodžiusios šmėklos, po to netrukus jis ir mirė. Matyti, požemiuose slapstėsi sukilėliai, kurių vieną, tur but, kareivis palaikė šmėkla.

Požemio labirinte pasirodė 12-15 metrų ilgumo salė. Ji pilna lavonų. Keli šimtai. Be jokios tvarkos suversti jie į kruvą, kaip kam patinka. Del nepaprasto sausumo lavonai gerai išsilaikę. Kai kurių veiduose pasiliko ta pati išraiška, kurią jie turėjo mirties metu. Vieno lavono veide pasilikusi baisaus juoko grimasa. Kai kurių galvų kiaušuose matyti aiškųs sužalojimai, dėl kurių kilmės nebetenka abejoti: tai kalavijų smugių aiškios žymės.

Dėl šių savotiškų "brolių kapų" atsiradimo nuomonės skiriasi. Vieni mano, kad tai gali buti Napoleono karų choleros ar čumos epidemijos aukos. Kita versija — tai esą Chovanskio rinktinės miesto užpuolimo aukos.

Pirmąją versiją liudija tai, kad ant kai kurių lavonų rasti tam tikri kryžiukai, kurie, esą, turėdavo apsaugoti nuo choleros arba čumos.

Po pirmojo požemio studentai bekasinėdami jau rado apačioj ir antrąjį požemį Manoma, kad dar giliau bus ir trečias požemis, nes viršutiniuose jokių brangenybių nerasta Spėjama, kad brangenybės esą sukrautos apatiniam požemio aukšte, kuris 17-tam šimtmetyje buvęs užmurytas. Kasinėjimai toliau tęsiami.

PERMAINOS IMIGRACIJOS ĮSTATYMUOSE PO APSVARSTYMO KONGRESE

Kaip ilgai tęsis dabartinis imigracijos padėjimas niekas negali pasakyti.

Kelios bylos stovi prieš dabartinį Kongresą (74-tą), kurios padarys svarbias permainas, jeigu tik bus priimtos. Pastangos bus dėtos šitoje sesijoje paskirti kvotas toms šalims, kurios iki šiam laikui nepriškaitytos prie kvotos. Panašios pastangos buvo dėtos pereitose sesijose, bet nebuvo pasekmingos, nes buvo skaitomos kaipo nedraugiškas žingsnis prieš musų susiedus ir pasirodė visai nereikalingas žingsnis, todel, kad musų konsulinė tarnystė parodė, kad ji galėjo kontroliuoti imigraciją per išdavimą vizų pagal musų reikalavimą.

Ir kelios bylos prieš Kongresą dabar proponuoja atšaukti tą Imigracijos Akto iš 1924 m., aprupinimą, kuris duoda parinktinės kvotos stovį prityrusiems agrikulturistams ir jų žmonoms ir vaikams, neturint 18 metų amžiaus. Beveik nuo laiko, kuomet Aktas iš 1924 m. įėjo galėn, pasirodo, kad tas aprupinimas yra klaidingas. Pirmoje vietoje tas aprupinimas nepatikrina, kad prityrusieji agrikulturistai vyksta ant ukių, jeigu jie nori, tai nieks juos negali sulaikyti nuo apsistojimo New Yorko miesto apielinkėje. Antroje vietoje, šita šalis nereikalauja ukės darbininkų. Byla atšaukti tautiško paėjimo aprupinimą buvo įvesta kaip ir kelios kitos bylos, kad pamainyti įstatymus ir jų procedurą.

Net septynios bylos įvestos sumažinti imigraciją per įstatymus. Kelios iš jų labai svarbios — numuštų visas kvotas net iki 40% jų dabartinio stovio. Bet toks numušimas turi labai daug opozicijos. Kvotos nekurių svetimų šalių — pavyzdin Turkijos ir Ispanijos — yra tokios mažos, kad Amerikos piliečių seni tėvai ir žmonos ir vaikai deklarantų, priversti butų laukti labai ilgą laiką del vizų. 60% sumažinimas šitų kvotų butų priežastimi neišpasakytų sunkumų. Daug žmonių tiki, kad įvedimas įstatymo, sumažinti kvotas tik labiaus apsunkintų labai komplikuotą padėjimą, nes konsulinė tarnystė jau parodė, kad gali sulaikyti imigraciją. Ji gali sumažint "naujų šeimynų" imigraciją iš šalių, kurios turi dideles kvotas žemiaus to 40% ką nauji įstatymai siųlo. Kiton pusėn, kur reikalavimas del vizų nuo parinktinės kvotos giminių yra didelis, tas randasi tarpe mažų kvotų, tai konsulas gali, jeigu reikalinga, paskirti vizas iki paskutinio laipsnio tos ypatingos šalies kvotos, kad tokiu budu išvengti sunkumus tarpe persiskyrusių šeimynų. F.L.I.S.

VASARINĖ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

CUNARD WHITE STAR LINIJOS PUIKIUOJU LAIVU

BERENGARIA **BIRŽELIO JUNE 19 d.**

Iš New Yorko tiesiog į Cherbourg, iš ten traukiniu į Klaipėdą

5½ dienos kelionės jura, paskui traukiniu ir jųs pasieksite Lietuvą. Ekskursiją vadovaus p. STEPAS BERGAS, Cunard White Star Linijos patyręs keliauninkas ir vadas, kuris pasirupins keleivių bagažais ir visokiais kitais kelionės reikalais, taip pat prižiurės, kad keleiviai kelionėje butų visu kuo aprupinti.

Proga keliauti su savo tautiečiais.

Buvę pirmiau turistų klasės kambariai dabar naudojami trečiai klasei.

Kitų informacijų kreipkitės pas vietinius agentus arba

Cunard White Star Line Ltd.

33 STATE ST., BOSTON, MASS.

1,000 Metų Lietuvos Ąžuolas – Sukilėlių Altorius

Paskutinis didesnis sukilimas Lietuvoje prieš caro valdžią buvo 1863 metais. Tačiau, nors praslinko visi 70 metų, Lietuvos kaimuose dar galima sutikti senelių, kurie atmena tų "paliokų" sukilimą prieš kazokus. Tame sukilime dayvavo daug Lietuvos valstiečių ir kunigų, bet jų siekimai buvo skirtingi nuo lenkų dvarininkų siekimų. Žinoma, dvarininkų rankose buvo dvarai, turtai, tad jie sukilimui ir vadovavo. Gerai, yra žinoma, kad vyskupas Valančius turėjo užstoti prieš Kauno ir Vilniaus gubernatorių apie 100 kunigų, kurių dalį vis del to žiaurųs kazokai sugavo ir ištrėmė Sibian. Kunigai kai kur gana aktingai prisidėjo prie sukilėlių, laikydavo pamaldas, o kartais net budavo sukilėlių grupių vadais, kaip kunigas Mackevičius ir kiti. Sukilėlių buriai daugiausią slėpdavosi miškuose, nes ten jiems budavo lengviau daryti karinė mankšta ir slėptis nuo kazokų.

Daug sukilėlių 1863 — 1864 m. susispietė Kedainių apskrities miškuose, dabartinėje Čėkiškės miškų uredijoje, Šaravų kaimo rajone. Prieš 70 metų toje vietoje kur dabar Šaravų kaimo laukai, tęsėsi didelis tankus miškas, labai tinkamas slėptis nuo rusų. Vienu laiku čia buvo apsilankęs kun. Mackevičius ir palikęs savo vietininką, per miškus išvyko Vilniaus link organizuoti kitų sukilėlių burių. Kedainių sukilėliai nekartą sumušdavo mažesnius kazokų burius ir atimdavo iš jų ginklus.

Kadangi altoriaus miško padaryti negalima, tai jauni kunigai surado milžiniško didumo ąžuolą ir tenai po juo pasidarė altorių. Kunigai ąžuolo nekirto, tik viduryje kamieno padarė kryžiaus formos išpiaustymą, kitaip tariant, ąžuole įsitaisė altorių. Kiekvieną rytą saulei tekants, 3 sukilėlių kunigai paeiliui laikydavo mišias, o valstiečiai, ginkluoti dalgiais, šakėmis ir kitais panašiais "ginklais" sudarydavo minią. Viskas atrodė, kaip bažnyčioje, tik po atviru dangumi.

Laikas slinko ir Kedainių sukilėliai turėjo eiti Vilniaus link ir ten susijungti su didesnėmis sukilėlių jėgomis.

Bet mažai ginkluotiems sukilėliams nesisekė ir juos rusai nugalėjo. Apie 100 svarbesnių sukilėlių kazokai nugabeno į Vilnių, Kauną ir ten juos pakorė. Vilniuje prie Lukiškių aikštės daug lietuvių kazokai pakorė 1864 m. Nemažai sukilėlių pakarta Kaune, dabartinėje Ožeškienės gatvėje.

Praslinko daug laiko. Visi sukilėliai nukeliavo amžinastin, dauguma kartu nusinešdami ir įvairias to sukilimo paslaptis. Tiktai vienas kitas šimtametis senelis dar atmena tuos sunkius laikus. Bet apie ąžuolą — altorių ir šiendien šaravų apylinkės gyventojai daug žino. Iš lupų į lupas, kartų kartoms perduodama 1863 — 1864 metų įvykius ir parodo tą istorinį ąžuolą.

Pagaliau, šiam milžinui ąžuolui praeito sukilimo įvykiai dar yra gyvi. Jis atmena dar 1830 metų sukilimą, 1812 m. Napoleono žygį į Rusiją, 1795 m. Lietuvos — Lenkijos valstybės žuvimą, 1410 m. Vytauto Didžiojo pergalę ties Žalgiriu ir net 1323 m. Vilniaus įkurimą, ir šventąją ugnį, kada lietuviai garbino Perkuną, ir kryžiuočių bei kalavininkų puolimus iš vakarų ir šiaurės. Visi šie istoriniai faktai turėjo įvykti to ąžuolo amžiaus eigoje, nes jo milžiniškas storumas ir platumas liudija, kad jis yra arti 1000 metų. Rusų valdymo laikais ir net vokiečių okupacijos metu svetimtaučiai eiguliai norėdavo tą ąžuolą nukirsti, bet subėgę iš visų kampų apylinkės gyventojai atpirkdavo jo gyvybę. Ta apylinkė 1000 metų ąžuolą laiko lyg ir šventu.

Lietuviški Ąžuolai-Judėjos Dievams

Judų tauta, turinti 300 milijonų gyventojų, dabar priklauso anglams. Ji skirstosi įvairiausiomis tikybinėmis sektomis ir dažnai tarp savęs kovoja. Didesnė gyventojų dalis yra stabmeldžiai. Jie dar ir dabar garbina daugybę dievų ir jiems neša aukas. Dievų stovylas jie dirba iš dramblio kaulo ir įvairių medžių. Bet kiekviena budistų sekta turi savo papročius ir jų griežtai laikosi. Viena tokia budistų sekta savo vyriausią dievą Buddą dirbdinasi tik iš ąžuolo, tuo pabrėždami šio dievo tvirtumą ir amžinumą.

Ankščiau ši sekta ąžuolus veždavosi iš Rusijos. Nesenai keli belgų pirkliai, kurie prekiauja ąžuolais, pasiulė anai budistų sektai Lietuvos ąžuolų. Judai gavę pirmąją ąžuolų partiją iš Lietuvos buvo labai patenkinti. Šiemet belgai vėl atvyko Lietuvon ir čia vėl užpirko didesnius kiekius ąžuolinių rąstų. Lietuvoje jie šiek tiek apdirbami ir siunčiami Belgijon, o iš ten eina į Londoną, kur perkraunami į jurų laivus. Taip per Atlanto vandenyną šie laivai pasiekia Afriką ir perplaukę Indijos vandenyną sustoja Bombėjos uoste. Lietuvos ąžuolai, skirti indų dievams, atkeliavę 10-12.000 kilometrų jūromis vėl pakraunami į geležinkelių vagonus ir pristatomi prie Gango upės. O iš tenai jau pasiekia aną indų sektą.

Pasirodo, kad Lietuvos ąžuolai indams labai patinka, nes jie yra stori, sveiki ir buna 200-300 metų senumo, žodžiu, atitinka visiems indų reikalavimams. Ne tik Buddas stovylėles indai dirba iš Lietuvos ąžuolo. Jie taip pat dirba karstus, nes jų tikybiniai įstatymai reikalauja, kad karstai butų ąžuoliniai. Matome, kad Lietuvos miškų ąžuolai padaro iš viso apie 15.000 kilometrų, kol jie pasiekia aną keistą indų tikybinę sektą.

SENIAUSIAS LIETUVOS GENEROLAS

(GENEROLUI JONUI BULO TAI 80 METŲ AMŽIAUS)

Atsargos generolas Jonas Bulota, vienas šviesiųjų ir garbingųjų lietuvių, jau gyvenimo naštos palenktas, balandžio 18 d. mini savo amžiaus 80 metų sukaktuves. Jis gimė 1885 metais balandžio 18 d., Mariampolės apskr., Jevaravo valsč. Klevinės kaime. Gimtame kaime įvairių "daraktorių" pramokęs skaityti ir rašyti, išėjęs apskrities rusiškai — lenkišką pradžios mokyklą, Bulota buvo primtas į Mariampolės gimnaziją. Tuo laiku čia gana giliai šaknis buvo įleidusi lenkiška dvasia. Visa kas lietuviška, buvo niekinama. Maždaug tuo laiku čia mokėsi Basanavičius, Kudirka, Jablonskis, Petras Arminas ir kiti garsųs musų tautiečiai.

Išėjęs aukštuosius mokslus karo medicinos akademijoje 1882 metais Bulota sugrįžo į Lietuvą. Jis nesusižavėjo šita vieta tolimoje Rusijoje, nors jam ji ir buvo siuloma. Iš pradžių apsigyveno Prienuose, paskui Vilkaviškyje. Kaip geras veterinarijos gydytojas įsigijo gerą praktiką ir pasidarė visiškai savarankiškas nuo, rusų valdžios nepriklausomas žmogus. Turėdamas aiškę tautinę samonę ir tvirtą lietuvišką nusistatymą, Bulota tuojau stojo į pirmasias Lietuvos atgimimo darbininkų eiles. Jis pats bendradarbiavo uoliai ir visur platino "Aušrą", o jei sustojus — "Varpą". Tai buvo ne tik eilinis platintojas. Bulota dar daug ir medžiagiškai rėmė pirmuosius draudžiamus lietuviškus laikraščius. Jis buvo "Varpo" leidimo komiteto narys ir visą laiką drauge su dr. Vincu Kudirka rupinosi, kad pirmieji lietuviško spausdinto žodžio spinduliai nebeužgestų.

Slaptas tuolaikinių lietuvių veikimas atkreipė į save rusų žandarų nagus. Į juos pakliuvo ir Jonas Bulota. Jam buvo liepta iš Vilkaviškio išsikelti į Kišiniovą (Besarabijoj), o vėliau leista apsigyventi Taline (dabar Estijos sostinė).

1905 metais Jonas Bulota dalyvavo Didžiajame Vilniaus Seime. Prieš karą Taline jis įsteigė nelegalę lietuvių draugiją. Didžioje karo metu gen. Bulota buvo Talino lietuvių draugijos nukentėjusių nuo karo šelpti pirmininkas. Ši draugija Bulotui vadovaujant sugrąžino tukstančius lietuvių į gimtąjį kraštą, įsteigė ir karo metu išlaikė kelias lietuvių mokyklas. Pats į Lietuvą galėjo sugrįžti 1918 metais, tačiau vokiečių buvo persekiojamas ir 1919 metais birželio 17 d. išėjo į laisvę. Jonas Bulota daug prisidėjo bekuriant Lietuvos kariuomenę, o pirmai progai pasitaikius ir pats jau turėdamas 63 metus, kaip savanoris, stojo į jos eiles. Lietuvos kariuomenėje jis buvo veterinarijos valdybos viršininku, išsitarnavo generolo laipsnį ir 1923 metais pirmą kartą išėjo į atsargą. 1927 metais vėl grįžo į kariuomenę, bet del senatvės 1930 metų liepos mėn. išėjo į dimisiją.

Visą laiką generolas Bulota dalyvavo ir dabar, nežiurint gražaus metų skaičiaus, uoliai dalyvauja visuomeniniame darbe... Jis yra šaulys ir Kauno rinktinės garbės pirmininkas, Lietuvos atgimimo draugijos garbės pirmininkas, daugelio sporto organizacijų garbės narys ir pirmininkas, kariuomenės savanorių — kurėjų garbės narys; be to, dalyvauja lietuvių — latvių, lietuvių — estų, lietuvių suomių ir kitose tarptautinio bendradarbiavimo organizacijose; dar dalyvauja ir medicinos bei veterinarijos gydytojų organizacijose. Visur jis veiklus visiems jaunesniems veikėjams duoda gražių patarimų, pamokymų ir t.t. Jo tėviška širdis visiems artima.

Musų jubilijatas generolas Bulota, taip gražiai ir turiningai išgyvenęs 80 metų, dar ir dabar pilnas energijos. Laukia to laiko, kada lietuvių tauta žygiuos į Vilnių, kad seno kovotojo akys dar kartą galėtų laisvą išvysti tą miestą, kuriame gimė pirmas Lietuvos Laisvės Žodis. Tsb.

KLASIFIKAVIMAS PAGAL AKTO IŠ LIEPOS 1 D., 1924 M., ATEIVIŲ, ĮLEISTŲ Į SUV. VAL.

1. IMIGRANTAI

(a) **Nekvotiniai imigrantai, kuriuos kvota neapima,** 1. Amerikos piliečių žmonos, pavieniai vaikai, vyrai, kuomet apsivedimas įvyko prieš liepos 1 d., 1932 m., Sec. 4 (a); 2. Ateiviai, sugryžtantieji po laikinu apsistojimu užsienyje. (Sec. 4 (b); 3. Ateiviai, gimę kitose Amerikos šalyse, jų žmonos ir neapsivedę vaikai, neturintieji 18 metų. Sec. 4 (c); 3. Ministeriai, profesoriai, jų žmonos ir nevedę vaikai po 18 metų Sec. 4 (d); 5. Studentai, mažiausia 15 metų amžiaus. Sec. 4 (e); 6. Amerikos moterys, kurios prieš rugsėjo 22 d., 1922 m., pametė jų pilietystę per ištekėjimą už ateivio.

(B) PARINKTINĖS KVOTOS IMIGRANTAI

1. Pirma Pirmenybė (iki 50% kvotos). a) Amerikos piliečių, 21 metų ir viršaus, tėvai, vyrai, kur ištekėjimas įvyko po liepos 2 d., 1932 m. Sec. 6 (2) (1) (a).

b) Kvotos iš 300 ir daugiaus, prityrusieji agrikulturistai, jų žmonos ir užlaikomieji vaikai po 18 metų amžiaus. Sec. 6 (a) (1) (b).

2. Antra pirmenybė (liekama kvota). a) Žmonos ir neapsivedę nepilnamečiai vaikai ateivių, legališkai įleistų į Suv. Valstijas nuolatiniui apsigyvenimui.

(C) KVOTOS IMIGRANTAI

Liekama kvota, kuomet teisės B, 1 ir B, 2 išpildytos, gali buti paskirta reguliariškams arba be-pirmenybės kvotos imigrantams.

(D.) KITOS KLASOS KURIAS KVOTOS NELIEČIA

1. Amerikos indijonai gimusieji Kanadoje (Aktas iš balandžio 2 d., 1928); 2. Nekurie Ispanijos pavaldiniai gyventojai Puerto Rico balandžio 11 d., 1899 m. (Aktas iš gegužės 26-tos d. 1926); 3. Asmenys gimę Virgin Islands ir Puerto Rico, kurie po musų įstatymais

II. NE-IMIGRANTAI

a) Valdžios oficieriai.
b) Laikiniai svečiai.
c) Pervažiuodami ateiviai.
d) Ateiviai įvažiuodami nuo pervažiavimo per arba skersai artimas svetimas teritorijas.
e) Ateiviai jureiviai.
f) Sutarčių ateiviai.

Sekantis surašas parodo svarbesnių šalių kvotas.

Šalis	Dabartinės Kvotos Tautiško Paėjimo
Albania	100
Armenia	(7)
Australia	100
Austrija	1,413
Belgrija	1,304
Bulgarija	100
Kinija	100
Čekoslovakija	2,874
Danzigas (m)	100
Danija	1,181
Estonija	116
Finlandija	569
Francija	3,086
Vokietija	25,957
Didžioji Britanija ir Šiaur. Airija	65,721
Graikija	307
Vengrija	869
Italija	5,802
Japonija	100
Latvija	236
LIETUVA	386
Norvegija	2,377
Lenkija	6,524
Rumanija	377
Sovietų Unija	2,712
Švedija	3,314
Jugoslavija	845
Iš Viso	153,774

Imigracijos Permainos

PASOKOLOS UKIO NAMO PAGERINIMAMS

Klausimas: Noriu įvesti elektriką ir bėgantį vandeny ant ukės, ar aš galiu gauti paskolą tokiems pagerinimams nuo valdžios?

Atsakymas: Federal Housing Administration ragina tokius pagerinimums. Gali gauti mažą paskolą per FHA pagerinti savo ukės namą ir kitas nuosavybes. Informacijų gali gauti iš savo vietinio banko.

UKIO ALGOS

Klausimas: Pasakyk, man kaip šiandien ukio algos stovi?

Atsakymas: Sulig federalio agrikulturos ekonomistų išrokavimo, paprasta mėnesinė alga, su valgiu, agrikulturos darbininkams 1929 m. buvo nustatyta $34.74 į mėnesį arba $1.88 į dieną. 1933 m., kuomet viskas buvo blogiausia, ukių algos su valgiu nupuolė iki $15.86 į mėnesį arba 86 centai į dieną. Nuo to laiko ukės algos vis kįla, bet vistiek nesiekia 1929 m. laipsnio. — F L I S

REKORDŲ IŠPARDAVIMAS

Columbia — Victor — Okeh — Odeon

REKORDAS PO 50c-75c

Kas pasiskubins, tas turės progą įsigyt naujausius ir gražiausius rekordus

Kreipkitės:—

Amerikos Lietuvio Knygynas, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ

Turėdamas kišeninį žodynėli, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą be niekeno pagelbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina $1.00

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U. S. $1.50 | In Foreign Countries 2.00
One half year ..... 1.00 | Single Copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V. $1.50 | Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Pusei metų ..... 1.00 | Atskiras numeris ..... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

V. M. Klausutis

LIETUVOS IR VILNIAUS LIKIMAS

KAS NORI LIETUVĄ SUTAIKINTI SU LENKIJA? AR GALIMA TAIKINTIS IR PRIIMT LENKŲ SĄLYGAS?

Dabar Lietuvoje yra pasireiškus mintis tulų visuomenės vadų tarpe, vyriausybės politinėse sferose, kad reikia rasti budus susitaikyti su Lenkija. Šitokia politiška mintis labai džiugina lenkus ir del to pastarieji retkarčiais pasiunčia Lietuvon savo politiškus "emisarus" tartis, arba, kaip lenkai sako, "broliškai rodavotis" ir padaryti taiką.

Tačiau labai didelė dauguma musų visuomenės vadų ir pati visuomenė buvo ir tebėra priešingos nuomonės. Kol lenkai negrąžins pavergtą Lietuvos dalį su sostine Vilnius, tol jokios taikos ir draugiškumo mųs su lenkais nebus. Bet atrodo, kad tuli musų visuomenės vadai, ypač iš "Ryto" atstovaujamos srovės, matomai spiriami svetimos įtakos — gal but Vatikano, kuris nuolankiai tarnauja Varšuvos politikai, lietuvių-lenkų taikos klausimu nuolatos kalba ir siųlo visokias propozicijas.

Iš kitos pusės, susidėjusi užsienių politika, kuri yra labai karingos nuotaikos, pablogėjus Lietuvos santykiams su Vokietija, vokiečiams grąsinant Lietuvai, bendrai lenkų ir vokiečių vedama užsienių politikos kriptimi nustatyta propaganda Europoje ir tuo labiau Pabaltijoje Vokietijos ir Lenkijos interesų naudai, sudaro labai neramią nuotaiką. Tokios sąlygos duoda galimybę pro-lenkiškui elementui Lietuvoje drąsiau kalbėti apie lietuvių-lenkų susitaikymą, kuriame jie nurodo Lietuvai saugumą nuo vokiečių pavojaus, jie bando mus įtikint, kad Lenkija bus vienintėlė mųs tėvynės nepriklausomybės apsaugotoja nuo vokiečių pavojaus, ir t.t.

KĄME GI ŠIE MOTYVAI?

Toli nuo Lietuvos, mums, Amerikos lietuviams, gyvenant, nelengva reališkai orientuotis Lietuvos vidaus ir užsienio politikoje, nes neturime galimybės nuolatos ir plačiau sekti Lietuvos vyriausybės, visuomenės vadų, spaudos organų politišką sąvoką ir orientaciją, tačiau kiek mums yra permatoma ištolo žiurintiems ir sekantiems politiką bei nusistatymą daugumos žmonių Lietuvoje, mes žinome, kad pro-lenkiškas elemenetas yra labai mažame skaičiuje, tačiau šio elemento motyvai yra aiškųs ir Lietuvai žalingi.

Tikslas pro-lenkiško elemento motyvų yra tame: kad kol yra proga gązdinti Lietuvą vokiečių pavojum, tol bus šansai pasukti Lietuvos vairą linkui Lenkijos, nes tik vokiečių pavojus Lietuvą gali nublokšti ar Lenkijos ar kurios kitos didesnės valstybės pusėn ieškant užtarimo. Dabar muums aišku, kad laike pastarųjų metų Lietuvos vairas buvo nesvyruojantis, kiek sąlygos leido, jis atrėmė lenkų ir vokiečių puolimus ant Lietuvos, nes Rusija stovėjo ir tebestovi už Lieuvos pečių, tarsi jos pamotė. Rusija užsienių politikoje ne kartą atrėmė Lietuvos nepriklausomybės saugumą didžiulių valstybių tarpe, toks Rusijos nusistatymas nepatinka lenkams ir vokiečiams.

Šiais kritiškiausiausiais užsienių karingos politikos laikais, po pasikeitimo Lietuvos užsienio reikalų Ministerijoj v e d ė j ų, Lietuva dar labiau palinko prie Rusijos, savo palinkimu, bendru veiksmu su Maskva, palenkė ir kitas dvi Pabaltijos valstybėles linkui Rusijos, gi šios dvi valstybėlės buvo visais laikais artimos Varšuvos politikai, be Varšuvos, Londono ir Paryžiaus sutikimo, jokių žygių nedarė ir ryšių su Maskva neturėjo. Dabar jau kitaip orientuojasi Latvija ir Estija, tačiau jų vadai dar visgi palankiai žiuri į Varšuvą.

Taigi, tuliems elementams Lietuvoje nepatinka Lietuvos bičiulystė su Maskva ir jos politikieriais, nepatinka del to, kad bijomąsi, idant Lietuva — lietuvių visuomenė nepalinktų Rusijos pusėn ir jos įtakon ne tik politiškam, bet ekonomiškam ir kulturiniam idealizme, kuris vėliau gali pakenkti dvasiškam Lietuvos "moralui" ir tikybai. Del to šis dešinysis Lietuvos elementas, ypatingai tuli šio elemento vadai tapo nenoromis pro-lenkiškais. Be abejonės, kad vadai šio elemento spiriami svetimos Vatikano įtakos, kad Lietuva sustitaikytų su Lenkija, atsisakydama Vilniaus ir trečdalio savo žemių, tokiu budu, jie mano, Lietuva paveiktų į Lenkiją, pastaroji nesibroliautų su Vokietija ir galėtų buti Lietuvos gynėja nuo vokiečių.

TAI BEPROTYSTĖ IR IŠDAVYSTĖ

Jeigu tie žmonės mano, kad Lietuva atsisakius savo trečdalio žemių ir Vilniaus išliktų savistovi Lenkijos glėbyje atsidurus, tai jie yra neišmanėliai. Bet jei šie žmonės suprasdami Lietuvos ir Vilniaus pražutingą likimą, ir norėdami išgelbėti savo klasą ar tuo budu apsaugoti Lietuvą ir joje dvasinę sektą nuo vadinamo komunistiško pavojaus, kurį jie įsižiuri Rusijoje, tai jie yra lygiai išgamomis ir Lietuvos išdavikais kokiais yra Lietuvos dvarininkai, kurie dabar valdo Lenkiją.

Kitokių motyvų jie negali turėti kaip tik šiuos kalbėdami apie lietuvių-lenkų taiką, ragindami Lietuvą taikytis su lenkais atsižadant Vilniaus ir trečdalio Lietuvos. Del to ir sakau, kad jei šie žmonės nesupranta lenkų ir vokiečių bendros politikos propagandų ir diplomatiškų akcijų vedamos prieš Lietuvą, jei jie nepermato, kad tokiai lenkų-vokiečių politikai buvo palankus Vatikanas, tai jie yra bepročiai. Bet jei suprasdami propaguoja šitokią taikos idėją, tai jie eina Pilsudskio ir Želigowskio keliais ir tapo musų tautos išgamomis.

LENKIJAI RUPI LIETUVOS PAGROBIMUI, O NE JOS APSAUGOJIMAS

Ne tik istoriniai kelių šimtų metų įvykiai, bet ir veliausių 16 metų perijodo lenkų darbai ir užsimojimas prieš lietuvius, rodo, kad Lenkijai rupi Lietuvą pagrobti, o ne apsaugoti jos sovereenumą, Lenkai žino, kad kaip tik jų rankose bus Lietuva, tai Latvija ir Estija teks Lenkijai, arba, bus jos politiški vasalai (vergės), klausys lenkų padiktavimo, talkininkaus Lenkijai.

Iš kitos pusės, rimtai pagalvojus, gauname išvadą, kad Lenkija nėra tokia didelė ir galinga, kad galėtų ji apsaugoti Lietuvą nuo pavojaus jei ir norėtų. Bet aišku, kad Rusija ir Vokietija nenori, idant Lenkija taptų globėja Pabaltijo kraštų, arba, kad ji pagrobtų tuos kraštus. Tokia priešinga Lenkijos imperializmui politiška tendencija buvo seniau Rusijoj ir Vokietijoj, dabar taipgi yra ir greitai pasireikštų, jeigu Lenkija pagrobtų Pabaltijos kraštus. Juk vien tik del šitos politiškos tendencijos Sovietų Rusija buvo ir tebėra užtarėja Lietuvos, lošė pamotės rolę užsienio politikoje siekdama užtikrinti saugumą nepriklausomybės Pabaltijo kraštams.

Tatai aišku, kad Lenkija nebuvo ir negalėtų buti Lietuvos nepriklausomybės saugotoja nuo vokiečių kaip kad tuli musų veikėjai bando įtikinti mus ir del to sutaikyti su lenkais. Jei Lenkija gerovę mums lietuviams linkėtų, tai ji senai butų gražinus trečdalį Lietuvos ir sostinę Vilnių ir mes butume tapę Lenkijos artimiausiais draugais, tačiau lenkai nenori musų draugiškumo, jie nori valdyti musų kraštą ir visus lietuvius paversti lenkais prievarta. Šitą faktą niekas negali užginčyti.

MES VILNIAUS IŠSIŽADĖTI NEGALIME

Įsidėmėkime gerai gerb. prof. M. Biržiškos žodžius: "Lietuva tol bus gyva, kol ji eis Vilniaus keliu. Vilniaus išsižadėjusi niekam ji nebus reikalinga — nei mums nei pasauliui, ir bus kaimynų išdraskyta ir praryta. Kiekvieną, kuris išsižada Vilniaus, išmesčiau iš lietuvių tautos kaip numirėlį". Šie žodžiai daug pasako, juose išreikšta teisybė ir nuosprendis lietuvių tautos ir valstybės likimo, Atsižadėjimas Vilniaus ir trečdalio Lietuvos, tai yra lietuvių tautos atsisakymas gyventi.

Kiekvienas sąmoningas lietuvis sutinka su prof. Mykolo Biržiškos virš pakartotu pareiškimu. Jei tiktai butų gyvi musų tautos du žymus vyrai: kaip tai Dr. Vincas Kudirka, kuris atgaivino lietuvių mirštančią tautą; ir jei butų gyvas Dr. Jonas Basanavičius, kuris vadovavo lietuviams ir savo vadovybe atstatė Lietuvos valstybę, šie du musų tautos garbingi didžiavyriai butų griežtai priešingi lietuvių-lenkų taikai tokiomis sąlygomis, kaip lenkai per savo emisarus ir tulus Lietuvoje pro-lenkiškus lietuvių visuomenės vadus siųlo. Basanavičius ir Kudirka pasmerktų juos ir paskelbtų tautos marintojais ir valstybės išdavikais.

Lietuvos ateitis, jos politiška nepriklausomybė, ekonomiškas gerbuvis, lietuvių tautos kilimas bus tik tada galimas, kuomet bus atvaduotas pavergtas kraštas ir sostinė Vilnius. Lietuva valiojo išsilaikyti prieš visas politiškas audras bėgyje patarų 17 metų, tatai, jei bus rimtai ir budriai vairuojamas jos valstybinio laivo vairas ateity, tai valios laimingai perplaukti visas audras plustančias per Lietuvą iš Vokietijos ir Lenkijos pusės. Kol bus mųs tauta vieninga, kol ji pasitikės labiau savo jėgomis, o ne kitų išlaikyti savo nepriklausomybę, tol ji bus savistovi ir respektuojama kitų tautų, tol ji ras simpatiją ir užtarimą didžiulių valstybių, ypatingai Sovietų Rusijos, kuriai yra politiniu ir kitais atžvilgiais svarbu išlaikyti Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų nepriklausomybes.

Todel nebėkim nuo vokiečių į lenkų glėby. Sustokit vyrai ir rimtai pagalvokit! Pamirškite svetimus interesus ir rupinkites lietuvių tautos interesais. Nesibaiminkite Rusijos didėjančia įtaka Lietuvoje, nes Rusija kol kas nepavojinga Lietuvai.

A. LAPINAS

SUNKUS VALSTIEČIŲ GYVENIMAS SOVIETŲ RUSIJOJE

(Pabaiga)

Kiekvienas ukininkas, kuris įstoja į kolektyvą, turi viską atiduoti bendram kolektyvo narių naudojimui. Tasai "viskas" apima turimą žemę, trobesius, mantą (inventorių), javus, pašarą ir visa kita, ką ukininkas gali turėti. Be to, naujai įstojąs ukininkas turi sumokėti įrašomųjų 5 — 10% visos ukininko ukio vertės. Ukininko įnašas dingsta kolektyve amžinai, nes ištodamas iš kolektyvo ukininkas nieko atgal negauna. Panašiai esti, jeigu ukininkas iš kolektyvo pašalinimas.

Visus savo gaminius kolektyvai turi pardavinėti valstybei arba valstybiniams kooperatyvams valdžios nustatytomis kainomis.

Formališkai imant, kolchozų arba kolektyvų steigimas remiamas gera ukininkų valia. Tai reiškia, kad jeigu ukininkai nori — gali steigti kolektyvą, jeigu nenori — gali ir nesteigti. Bet iš tikrųjų šioj srityj vartojama iš valdžios pusės didžiausia ir stačiai nežmoniška prievarta. Atvažiuoja, pav., X sodžium komunistų partijos įgaliotinis steigti kolektyvą. Sušaukiamas viso sodžiaus ukininkų susirinkimas, kur įgaliotinis butinai turi pasakyti "atitinkamą" kalbą apie tai, kad kapitalistinis pasaulis tykąs pasmaugti komunistinę Sov. Rusiją, kad jeigu Sov. Rusijos piliečiai norį išsaugoti savo valstybę nuo nelaimės ir prapulties, turį bendron jėgom gintis, turį remti savo proletarijato valdžią, turi juk trokštanti kraštui gerovės ir lygybės, o visa tai galima, esą, pasiekti tiktai tada, jeigu krašto ekonominė santvarka busianti paremta stipriais komunistiniais pagrindais. "Todel, draugai, — ima rėkti visa gerkle, — turite įsteigti pas save kolchozą. Bet žinokite, kad prievartos nėra! Darote viską savo noru, gera valia." Tuojau daromas balsavimas. Kas už? Kas prieš? Kas už — gerai. Kas prieš — tas kontrevoliucijonierius, tas didžiausias bolševikų priešas, tą nubausti kuogreičiausiai. Arba vėl: kai komunistas — įgaliotinis pasako: "gera valia", tai visi ar dauguma sodžiaus gyventojų ir sako: "Na, jeigu gera valia, tai mes nenorime kolchozo. Jo mums nereikia". Tada komunistas, matydamas, kad geruoju nieko neišeina, pasikviečia burį G.P.U. ginkluotų agentų, o šie tuojau "padaro", kas reikia.

Bet Sovietuose vartojama dar viena priemonė suvaryti ukininkus į kolchozus. Nenorinčių dėtis į kolchozus Sovietuose yra daugybė. Tad bolševikų valdžia daro taip: organizuoja viešuosius "kontrrevoliucijonierių" — ukininkų teismus. Teisman suvaroma šimtai ir tukstančiai valstiečių. Teismo sprendimas esti tokiais atvejais labai griežtas, kuriuo niekuo nekaltas ukininkas ar keliolika ukininkų nuteisiami sušaudyti arba ištremti į Solovkų katorgą. Kuo tikslu visa tai daroma? Nagi tam, kad valstiečiai suprastų, kas jų laukia, jeigu nesidės prie kolektyvų.

Toliau, jeigu valstiečiai neįsirašo į kolektyvą, tai jų ukiai esti apkraunami didžiausiais mokesčiais, taip, kad jų slegiamas ukininkas galų gale neturi ir ką burnon įsidėti. Trumpai tariant, tokie ukininkai su šeimynomis pasilieka visiškai be išeities. Mėgina tada eiti į kolektyvą, bet jau esti ten nepriimami, nes jie nenorėdami "savo noru" dėtis į kolektyvą, palaikę, kaip skelbia bolševikai, buožių klasę, o buožės iš principo kolektyvan nepriimami.

Mokesčiai imami neva nuo gaunamojo žemės ukio pelno, kurio, teisybę sakant, joks ukininkas neturi, nes viską bolševikai rekvizuoja. Todel iš tikrųjų mokesčiai nustatomi ne pagal ukio pelną, bet žiurima į tai, prie kokios kategorijos ar klasės tie ukiai bei ukininkai yra prirašyti. O juk yra: — vargšai, menkai pasiturintieji, vidutiniai pasiturintieji, vidutiniai pasiturintieji, gerai pasiturintieji arba buožės. Valstiečių ukių įskaitymas į tokią ar kitokią kategoriją pareina vėl ne nuo valstiečio turtingumo, bet nuo politinio ir visuomeninio valstiečio nusistatymo, o netgi ir nuo vietos, aplinkos, kurioje jis gyvena. Apskritai, žiurima, ar valstietis yra priešingas bolševikų valdžiai, ar aktyviai dalyvauja partijos komitetuose, jačeikose, ar nesilaiko kartais nuo viso ko nuošaliai ir t.t. Kas neturi iš ko mokesčių mokėti, iš to bolševikai prievarta išreikalauja, atimdami kartais paskutinį duonos kąsnį.

1929 metų žemės mokesčių įstatyme yra pasakyta, kad 35% bėdniausių valstiečių ukių atleidžiama nuo mokesčių. O iš tikrųjų jokių atleidimų nebuvo. Vėliau, 1930 metais išėjo kitas įstatymas, kuriame jau visai nebeminima apie atleidimą nuo mokesčių 35% neturtingiausių ukių. Yra tiktai suminėta, kad tokį atleidimą galėsią suteiktĩ, jei busią reikalinga, vietiniai valdžios organai. Bet tie organai niekuomet tokia "teise" nesinaudoja, nes nenori nustoti "geros akies" pas savo viršininkus; nes bijo, kad nebutų įtarti pritarimu buožėms ir kontrrevoliucija. Todel vietiniai komitetai ir sodžiaus tarybos greičiau mokesčius padidina, negu sumažina.

Ir dar vienas dalykas. Bolševikų mokesčių įstatymai skelbia, jog valstiečiai, išskiriant žemės mokesčius, jokiais kitais mokesčiais negali buti apkrauti. Bet taip toli gražu nėra. Valstiečiai šalia privalomų mokesčių dar moka vadinamuosius "savo noru duodamus" mokesčius, kurie sudaro 40% — 60% valstybinio mokesčio. Tie "savo noru duodami" mokesčiai renkami lygiai taip pat, kaip kolchozų steigimas. Kiekvienam sodžiun atvažiuoja delegatas ir ima susirinkusiems (susirinkti taip pat butinai reikia) ukinankams kalbėti: "Valstybei reikalinga pinigų. Tad siulau, kad sodžius pasirašytų tokią ir tokią paskolą, po tiek ir tiek rublių ukininkas". Kas už? Kas prieš? Aiškus dalykas, kad valstietis, gerai žinodamas, kas jį laukia, jeigu nesutiks pasirašyti paskolos, balsuoja noroms nenoroms "už". Bolševikai gi daro išvadą, kad valstiečiai "savo noru" ir "vienbalsiai" sutiko paskolą pasirašyti.

Lengvamaniškai klystų tasai, kas rimtai žiurėtų į Sovietų Rusijos įstatymus, parėdymus ir bet kokius pasižadėjimus. Daugybė faktų įsakmiausiai rodo, jog visa tai, ką bolševikai kalba, rašo, skelbia, daroma yra tiktai tam, kad parodyti pasauliui: "štai, žiurėkite, kaip gera gyventi komunistinėj Sov. Rusijoj". Iš tikrųjų betgi yra visiškai atvirkščiai.

Reikai pastebėti, jog sovchozai nemoka jokių mokesčių, o kolchozai turi šioj srityj didelių palengvinimų. Visas gi mokesčių sunkumas guli ant tų valstiečių nugarų, kurie nėra prisidėję prie kolchozų. Trumpai tariant, valstiečiai Sov. Rusijoje iščiulpiami yra iki paskutinio lašo.

Sovietų Rusija vadinama yra visokių mėginimų (eksperimentų) kraštų. Visi mėginimai eina prie vieno tikslo: visame krašte įgyvendinti komunizmas. Tačiau kaip pasirodo, tas darbas bolševikų vadams nekaip sekasi. Jau įsivaroma visu smarkumu ir, rodos, netrukus bus viskas įgyvendinta, tik štai kur nors užsikirto ir stop! Bet apie tai bolševikai nei patys nekalba, nei kitiems neleidžia kalbėti savo krašte. Arba esti ir taip, kad kai kuriose srityse nuveikiama daugiau, negu reikia, kitais žodžiais betarant, peržengiama visokių galimumų ribos. Ir vėl negerai, nes bolševikai gerai nusimano, kad tuo budu išsisėmus krašto gyventojų jėgoms ir kantrybei, gali kilti valstybėje revoliucija. Todel kai kuriam laikui komunistų spaudimas neva atslugsta, bet netrukus vėl prasideda "darbas".

Panašiai buvo ir prie Lenino. Iš pradžių, vadinamojo "kovojančio komunizmo" laikmečių paspaustos buvo visos valdžios tamprės, kad kuo daugiausia iš valstiečių išlupti, rekviruojant iš jų javus, daržoves, pašarą ir kita. Bet po kaž kurio laiko, keliais metais prieš savo mirtį, Leninas suprato, kad atiminėjant iš valstiečių viską, ką jie pasigamina, negalima busią toli nueiti. Žinojo, kad valstiečiui galima vieną, kitą kartą viską atimt, bet trečią kartą to nebegalima bus padaryti, nes nebus kas atiminėti. Valstietis veltui nenorės dirbti, nenorės gaminti, o jei ir gamins, tai tik tiek, kiek jam reikia, kad badu nenumirtų. Todel Leninas, matydamas, jog negalima busią iš karto įgyvendinti krašte komunizmo, ir, ieškodamas išeities iš sunkios krašto ukiškos buklės, gerokai atšlijo nuo pirmykščių savo planų. Ir taip 1921 metais įvesta buvo vad. naujoji ekonominė politika (Nep), pagal kurią, nors nevisiškai, bet leista buvo privatinė prekyba paskiriems asmenims bei įmonėms. Nuo valstiečių nuimti buvo produktų mokesčiai, kurie buvo pakeisti piniginiais mokesčiais. Valstiečiai galėjo vežti savo gaminius miestan ir ten laisvai juos pardavinėti. Sodžius atsiduso lengveliau. Ėmė taisytis ir gydyti šiaip taip padarytas žaizdas. O Leninas tikrino, kad Nepas gyvuosiąs Sovietuose ilgesnį laiką. Pastebėtina, kad sakytoji ekonominė politika (laisvos prekybos) nesutiko anaiptol su komunistiniais reikalavimais ir buvo kaip tik kapitalistinė, bet Leninas šį žingsnį padarė, neturėdamas kitokesnės išeities.

Tačiau neilgai taip tvėrė. Stalinui paėmus valdžią "naujoji ekonominė politika" buvo kaip mat panaikinta. Imta vėl valstiečiai plėšti su pilnu užsimojimu. Uždrausta laisvoji prekyba. Badas ir skurdas atgijo. Žemės atiminėjimas taip pat padidėjo, nes imta, nepalyginti, sparčiau steigti kolchozai. O 1929 metais Stalinas įvedė visuotinę krašto kolektyvizaciją. Įsakė be jokių nutarimų, administraciniu budu atiminėti iš valstiečių žemę ir steigti kolektyvus.

Pasirodo, kad Stalino pakalikams daug sakyti nereikėjo. Staiga suskato vykinti savo "vado" įsakymus. Prasidėjo beatodairiniai valstiečių smaugimai, kalinimai ir sušaudymai. Vienos apygardos lenkė kitas. Šiandie yra vietų kur visi ukiai tapo sukolektyvizuoti.

Jeigu Leninas buvo pagaliau supratęs, kad negalima valstiečių be atodairos, prievarta varyti kolektyvuosna, o reikia verčiau steigti, nors neskaitlingus, bet pavyzdingus ukius, kad valstiečiai, matydami geras kolektyvų puses, patys prie jų dėtųsi, tai Stalinas kaip tik daro atvirkščiai, vartodamas šiame darbe griežčiausią prievartą ir visiškai negalvodamas, kokios bus to darbo pasėkos. Per pirmuosius 12 metų nuo revoliucijos Sovietų valdžia sukolektyvuzavusi buvo vos tik apie 2% (du) visų valstiečių žemių, tuo tarpu Stalinui valdant, sukolektyvizuota jau, kaip bolševikai skelbia, 80% visų ukių valstybėje. Kolektyvizatoriai su valstiečiais ilgai nekalbėjo ir nekalba. Be aukščiau minėtų kolektyvizavimo priemonių nuolat galima girdėti: "Kas neis į kolchozus, tam atimsime žemę ir išvarysime iš sodžiaus". Įbailinti valstiečiai norom nenorom eina į brukamus kolektyvus, kuriuose vėl gyvenimo sunkumai ne vienam atima norą gyventi. Bet reikia valdžios klausyti, kitaip... Kiekvienas valstietis eidamas į kolektyvą, gerai žino, o jeigu nežino, tai nujaučia, kad jis eina ten ne ko kito, kaip bernauti ir naujoviškos baudžiavos jungą vilkti. Todel, lig prisidėdamas prie kolektyvo, valstietis ryžtasi iškelti sau sa-

KAS PRISIUS $1.50

Tas gaus Amerikos Lietuvį per ištisus metus ir dar priedo labai gražų

SIENINI KALENDORIŲ

AMERIKA SVEIKINAS SU LIETUVA

Naudokitės Proga — Kalendoriai Jau Baigiasi

Kalendorių pasiunčiam su kiekviena prenumerata, neatsižvelgiant ar tai butų senas ar naujas skaitytojas. Taigi, kurių prenumeratos pasibaigė ir jau gavo paraginimą, tai dabar kaip tik laikas laikraštis pasinaujint, ir Dovanai įsigyt 1935 metų sieninį kalendorių. Kreipkitės:

Amerikos Lietuvis
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

"Amerikos Lietuvio" Skaitytojų Žiniai

Amerikos Lietuvio Administracija pereitose savaitėse išsiuntinėjo paraginimus savo skaitytojams, prisiminant link išsibaigusių už laikraštį prenumeratų. Dalis jų jau pasinaujino, dalis ne. Mes priimsim Lietuvos paskolos kuponus už 1934 metus, tų, kurie užsisakys sau ar savo giminėms Lietuvoj. Am. Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose $1.50. Užsieny — Lietuvoje $2.00.

Ypatingai prašome tų Amerikos Lietuvio skaitytojų, kurie turi užrašę laikraštį savo giminėms Lietuvoje ir jau daugumos jų prenumeratai yra išsibaigę—panaujint. Mes siuntinėdami už dyką turime panešt didelius nuostolius, ir todel su sekančiu A. L. numeriu, jei nepasinaujins, busim priversti sustabdyt siuntinėję.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių tvarko ir prižiuri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo Dr. S. Biežis, gydytojas ir chirurgas, Chicago, Ill.

KAIP GALIMA SULIESĖTI

Suliesėjimą, svorio sumažinimą visados reikia vykdyti palengva: vieną arba du svarus į savaitę, bet niekuomet daugiau. Staigus svorio pakitėjimas dažnai esti gerokai pavojingas. Bendrai kalbant, jei asmuo suliesėjimą vykdynąs jaučia pavargimą, nervuotumą, širdies plakimą, svaigulį ir panašiai, tai reiškia per daug skubotą svorio mažinimą, kas bent laikinai butinai reikia sulaikyti. Kitaip, visados bus blogos pasekmės.

Kuomet nutukimas išimtinai pareina nuo persivalgymo, tai šitokiu atsitikimu, aiškus dalykas, reikia gerokai sumažinti maisto kiekį. Badavimas nėra smagus, neigi reikalingas šiuo klausimu. Kai kurios maisto rušys daugiau tukina, o kitos net visai mažai. Taigi pastarųjų galima liuosai ir iki sočiai valgyti ir tuo pačiu sykiu tikslas pasiekiama. Visokie riebalai, cukrus ir krakmoliniai valgiai daugiausia vengti. Sviestas, taukai, riebi mėsą, alyva turi buti mažiausiai vartojami. Cukraus, saldainių, žodžiu sakant, visokių saldžių valgių reikia vengti. Bulvės, balta duona ir giaip jau visi krakmoliniai valgiai irgi turi buti išskirti iš dietos. Liesa mėsa. Žuvis, kiaušiniai, nugriebtas pienas ir lietuviškas suris galima valgyti kiek norima. Vaisiai ir daržovės, išskiriant krakmolines rušis, labai mažai maisto savyje talpina. Užtat jų galima valgyti iki soties.

Sąrašy su atitinkama dieta dar reikia pridėti ir prasimankštinimą, kuris tačiau niekados neturi buti perdėdamas, ypač esant senesniame amžiuje. Mat, juo daugiau kunas veikia, tuo daugiau energijos išeikvojama, kas žymiai gelbsti svorį sumažinti . Mankštinimasis turi buti sistemačiai ir kasdieną atliekamas.

Kuomet nutukimas pareina nuo netikslaus liaukų veikimo, tai šią problemą tegalima tinkamai išrišti tik su gydytojo pagalba. Mat čia reikalingas eksperto patarnavimas bei nuoseklus stebėjimas.

Medicnos mokslui yra žinomi du vaistai (kaklinės liaukos ekstraktas ir alphadinitrophinolis, kuris dar visai naujas), tačiau, ant nelaimės, abu yra labai pavojingi. Taigi patiems žmonėms juos vartoti niekados nepatartina, nes dažnai ne tik sveikata sužalojama, bet ir mirčių atsitikimas anaiptol nėra retenybė.

Tuli nutukeliai vartoja turkiškas pirtis, bet tai tik savęs apgaudinėjimas. Tiesa, prakaitavimu galima net pašalinti keletą svarų vandens, kuris vienok nėra taukai ir delto neturi jokios reikšmės. Tobako rukymas randa populiarumo pas kai kuriuos, vienok tas neturi jokio moksliško pagrindo, nebent kartais šiek tiek apetitą sumažina. Iš tikrųjų, tai gana prastas pasiaiškinimas rukyti.

Pagalios, kasdieną matome didžiulius pagarsinimus neva vaistų suliesėti. Daugiausia tai esti aukščiau suminėti vaistai arba druskos liuosuojančios vidurius. Pirmieji, kaip buvo sakyta, pavojingi sveikatai, o tos druskos netik neturi suliesinimo ypatybių, bet dažniausia tik vidurius sugadina. Tai ir viskas. Užtat į šį amerikonišką iškalbingą biznį nereikia kreipti nė mažiausio dėmesio.

LIETUVOS VALDŽIOS PADALINIMAS TARP ATSKIRŲ MINISTERIŲ

Jau buvo minėta, kad Lietuvos vykdomoji valdžia dabar yra padalinta į 8 dalis ir paskirstyta į 8 ministerijas.

Žemės ukio ministerijai pavesta žemės reformos vykdymas, dvarų porceliacija, kainų skirstymas į viensėdžius, žemės ukio melioracija, miškų ukis, gyvulininkystė, aukštoji žemės ukio mokykla — Dotnavos Akademija, visos kitos žemės ukio mokyklos, įvairių žemės kursų organizavimas; jai priklauso visi apskričių ir rajonų agronomai. Be to, žemės ukio ministerijai darbo pagelbsti žemės ukio rumai, kurie per įvairius ratelius, specialias žemės ukio sąjungas ir t.t. kelia žemės ukio kulturą ir visuose darbuose padeda ukininkams. Žodžiu, žemės ukio ministerijai rupi tik Lietuvos ukininkų reikalai.

Finansų ministerija rupinasi visais valstybės finansais. Ji rupinasi Lietuvos prekyba su užsieniais. Jos žinioje yra valstybės iždas ir ji prižiuri valstybės biudžeto sudarymą ir jo vykdymą. Finansų ministerijos žinioje yra visi Lietuvos fabrikai, įvežimo ir išvežimo kontoros, bankai. Bendrai, kur tik kalbama apie pinigus, ten tuojau reikia susitikti su finansų ministerija.

Krašto apsaugos ministerijai pavesta visi Lietuvos gynimo reikalai. Ji vadovauja kariuomenei, tvarko mobilizaciją, apmoka kareivius, ruošia karininkus ir t.t. Žodžiu, krašto apsaugos ministerijai rupi atremti visus priešo puolimus, kurie kėsintusi į valstybės neliečiamybę, kitaip sakant, jos žinioje karo reikalai.

Vidaus reikalų ministerijos žinioje yra valstybės policija, miestų, apskričių ir valsčių savivaldybės, apskričių viršininkai, visų įsakymų bei įstatymų vykdymas, visos draugijos, organizacijos, darbininkų ir darbo reikalai, policijos mokykla, Klaipėdos krašto gubernatura, vieškeliai ir kiti mažesni susisiekimo keliai, Lietuvos statyba ir t.t Apskritai, vidaus reikalų ministerijai priklauso visas Lietuvos vidaus administracinis gyvenimas.

Susisiekimo ministerijai priklauso plentai, geležinkeliai, transportas, visų rušių susisiekimas. Ten, kur kalbama apie bet kurį pasinaudojimą valdžios susisiekimo priemonėmis, jau turima reikalo su susisiekimo ministerija. Be to, jai priklauso visi vandens keliai, Klaipėdos uostas, paštas, telegrafas, telefonas ir t.t.

Teisingumo ministerijos žinioje yra visi Lietuvos teismai, notarai, anstoliai, valstybės gynėjai, kalėjimai. Tik jai nepriklauso kariuomenės teismas, kuris yra krašto apsaugos ministerijos žinioje.

Švietimo ministerija rupinasi Lietuvos gyventojų mokymo ir kulturiniu gyvenimu. Jos žinioje yra Vytauto Didžiojo universitetas, visos mokyklos, vakariniai suaugusių kursai, visi kitoki privatiniai kursai, senovės paminklų apsaugojimas, mokslo knygų nustatymas ir leidimas; jai priklauso visi universiteto profesoriai ir visų mokyklų mokytojai bei mokiniai. Jos žinioje yra teatras, valstybės konservatorija, meno ugdymas, valstybės radiofonas.

Užsienio reikalų ministerija rupinasi Lietuvos santykiais su užsenio valstybėmis. Jos žinioje yra Lietuvos pasiuntinybės ir konsulatai užsieniuose. Ji per konsulatus nemažai rupinasi ir užsienio lietvių reikalais.

Valstybės kontrolė prižiuri ir tikrina visus ministerijų darbus, ypač žiuri, kad nebutų pereikvotas valstybės iždas.

Tolesnis Lietuvos valdymasis jau eina per savivaldybes. **Tsb.**

VELYKOS KAUNE VOKIEČIŲ OKUPACIJOS LAIKAIS

Didžiojo karo metu vokiečių kariuomenė buvo užėmusi Lietuvos žemes nuo 1915 ligi 1919 metų pradžios. Tai trumpa, bet žiauri vokiečių okupacija, apie kurią dar ir dabar žmonės pasakoja šiurpiausių įvykių. Kauno gyventojai plačiai pasakoja apie 1916 metų Velykas, kurios buvo ypač įsidėmėtinos.

Artinantis 1916 metų Velykoms, į Kauną iš visos Lietuvos sugušėjo daugybė vokiečių. Mat, tuo laiku Kaunan turėjo atvykti vyriausias vokiečių rytų fronto vadas generolas veldmaršalas Hindenburgas, vėliau buv. Vokietijos prezidentas. Velykoms buvo baigtas taisyti rusų suardytas, žaliasis geležinkelių tiltas per Nemuną. Hindenburgo apsilankymui atminti, tilto viduryje buvo įsuktos keturios žalvarinės muterės, kuriose įrašyti Hindenburgo ir Liudendorfo vardai (Muterės tilte tebėra). Iš to matyti, kad vokiečių okupacinė valdžia iš Lietuvos jau nebemanė niekados išsikraustyti. Tuo laiku vokiečių-rusų frontas buvo toli už Vilniaus, bet Kauno miestas ir tvirtovė buvo ypatingoj vokiečių priežiuroj. Mat, Kaune buvo didelės ligoninės, duonos kepyklos, o Šančių ir Panemunės kareivinėse stovėjo vokiečių kariuomenės rezervai. Vokiečių okupacinė vyriausybė nustatė, kad kiekvienam Lietuvos gyventojui kasdien turi buti duodama nedaugiau pusės svaro duonos, vienas svaras bulvių ir pusė stiklinės žirnių su avižomis. Delto ji ėmė drausti visiems gyventojas verstis maisto prekyba. Šio įsakymo nepaklususieji, buvo tuojau suimami ir ištremiami Vokietijos gilumon.

Kauno miestas tuo laiku buvo padalintas į keletą nuovadijų, kuriose gyventojai gaudavo nustatytas maisto normas. Išbėgus rusams iš Kauno, meiste paliko tiktai keletas lietuvių inteligentų. Vokiečių vyriausybė juos privertė padėti tvarkyti miestą. Tuo laiku Kaune gyveno Saliamonas Banaitis (jau miręs, 1918 m. pasirašė Liet. nepr. aktą), Račkauskas (dabar universiteto profesorius), kun. Adomas Jakštas — Dambrauskas, vėliau atvyko Jonas Kriaučiunas ir Jonas Pikčilingis (dabar valstybės tarybos narys).

Saliamonas Banaitis, turėdamas savo spaustuvę, 1916 metais Velykoms norėjo išleisti lietuvišką laikraštį, bet vokiečių valdžia nedavė leidimo. Todel jis ėmė leisti slaptus atsiminimus, keldamas lietuvius prieš vokiečių okupacinę vyriausybę. Senas lietuvių veikėjas Jonas Kriaučiunas (jis drauge su dr. Basanavičium sušaukė 1905 metų Didjįį Vilniaus seimą), buvo vokiečių laikraščio "Dabarties" vyriausiu kalbos taisytojų. Tenka pasakyti, kad tuo laiku, be Jono Kriaučiuno, prie "Dabarties" dar dirbo, kaip kariškų įsakymų vertėjas, buv. užsienių reikalų ministeris dr. Dovas Žaunius, J. Stikliorius, Steputaitis ir kiti, prusų lietuviai, kurie tarnavo vokiečių kariuomenėje. Tačiau vyriausiu "Dabarties" redaktorium buvo aršus vokietis, kuris viską nuo suminėtų bendradarbių slėpdavo. Vokiečiai tada ir Kauno gatves pavadino savais vokiškais vardais. Vokiečių vyriusybė prie pačias Velykas buvo išleidusi griežtą įsakymą, kad visi Kauno gyventojai išvalytų gatves ir kuo gražiausiai papuoštų namus. Žandarai varu suvarė žmones pasitikti ir šaukti "valio". atvykusiam Hindenburgui. Kaune jis buvo sutiktas su dideliu triukšmu. Velykų pirmą dieną Kauno rusų Sobore, kuris tada buvo paverstas vokiečių įgulos bažnyčia (dabar Lietuvos kariuomenės įgulos bažnyčia) buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos, dalyvaujant Hindenburgui ir visai okupacinei valdžiai. Pats Hindenburgas ir atidarė žaliąjį tiltą, o jo kalbos klausėsi iš visų Lietuvos kampų suplaukę vokiečiai.

Dabartiniame Kauno Lietuvių klube tuo laiku buvo karininkų kazino (klubas). Tai vienintėlė vieta, apie kurią sukosi linksmas gyvenimas. Pro atidarus langus buvo girdėti dažnai grojamas vokiečių Himnas ir keliamos aviacijos Hindenburgo garbei. Vakare Kauno gatvėse valkiojosi daug girtų vokiečių kareivių, kurie panemuniais traukė savo himną.

Tuo gi laiku Kauno kalėjime ir kitose belaisvių stovyklose badu mirė šimtai belaisvių, o Kauno gyventojai susitraukę diržu pilvus piktai šnairavo į vokiečius ir vienas kitą klausinėjo, ar ilgai taip bus. Tsb.

vo valstietiškos nepriklausomybės šermenis. Tam tikslui išpjauna visus visus savo galvijus, kiaules, vištas ir t.t. (jeigu dar turi) ir nors kartą privalgo, užsigavi iki sočiai. Arklius pjauna taipogi, jei ne valgiui ta bent odai, arba išvaro lauk, kur jie palaidi bastosi, o atėjus žiemai padvėsta. Šitoksai valstiečių elgimasis nepatinka, žinoma, bolševikams, todel tokius "lengvamaniškus" valstiečius už "sabotažą" labai baudžia.

Nebegalėdami gyventi ukiuose ir nenorėdami eiti į kolektyvus, valstiečiai buvo ėmę pulkais bėgti į miestus, nes ar šiaip ar taip, o vis delto miestuose, radus darbo, galima geriau ir ramiau gyventi. Tas gerumas ir ramumas suprantamas ta prasme, kad miesto darbininkai nemoka bent mokesčių ir keik daugiau uždirba. Tačiau Sovietų valdžia pasistengė užkirsti valstiečiams kelią į miestus. Prieš kelis metus įvestas buvo vad. pašpartų įstatymas, kuriuo draudžiama valstiečiams savo valia kilnotis iš vienos vietos į kitą. Tuo pačiu draudžiaa dangintis ir į miestus. Ypač tai taikoma valstiečiams, esantiems kolektyvuose, nes prieš tai jie negalėdami pakęsti gyvenimo viename kolektyvoje eidavo kitan arba miestuosna. Tatai aiškiausiai primena, kadaise buvusią baudžiavą, kada baudžiauninkas negalėjo bėgti nuo savo pono, o jeigu pabėgdavo, tai budavo grąžinamas atgal.

Įžymus Amerikos žurnalistas Knickerbockeris, paviešėjęs prieš kelis metus Sov. Rusijoje, parašė apie šį kraštą knygą, kurioj pastebi, kad įžengus į Sov. Rusiją visų pirma metasi akysna tai, kad komunistinė Rusija nesanti komunistinė. Ir iš tikro. Išskyrus apie du milijonu komunistų, likusieji 158 milijonai gyventojų yra nekomunistai. Komunistai tačiau turi valdžią savo rankose ir kankina bei marima budu dešimtis milijonų gyventojų. Pažymėtina, kad paskutiniu laiku Sovietuose pastebimas jau valstiečių viešas bolševikams pasipriešinimas. Pasitaiko jau ir susirėmimų, kuriuose nugalabijamas vienas kitas bolševikas. Už tai žinoma valstiečiai nukenčia paskiau keliaropai, bet faktas paslieka faktu, kad nepasitenkinimas Sovietuose diena dienon auga.

Baigiant pravartu paminėti, kad nors valstiečių Sovietuose yra 120 mil., tai vis delto nė su žvake nerastum nė vieno valstiečio kokioj nors kad ir provincijonalinėj valstybės įstaigoj. Nerastum, nes jų komunistai tyčia neįsileidžia. Jie patys laiko viską aprėpę. Suprantamas dalykas, kal valstiečiai, neturėdami valdžioje savo atstovų, negali ginti ir savo reikalų. Tiesa, įstaigose pasitaiko tam tikras skaičius valstiečių, bet tokių, kurie virto jau neabejojamais komunistais. Tačiau tai yra tik išimtys ir to negalima taikinti bendrai padėčiai. Be to sukomunizėję valstiečiai žiuri ne valstiečių, bet komunistinės partijos reikalų.

Šta kaip atrodo Sovietų Rusijos valstiečių vargai, štai kokį ten bolševikai įvedę "žemės rojų". Ten valstiečiams ne rojus, bet tikras pragaras.

NAUJŲ KNYGŲ KATALOGAS

1—Iš Tamsios Praeities į Šviesią Ateitį. Pasakojimai iš žmonių kulturinės istorijos. Parašė M. Rubokinas. Su paveikslais, 220 pusl. 1.00

2—Naujųjų Amžių Istorija. Parašė V. Zakševskis. —
I Dalis—Ligi Didžiosios Prancuzų Revoliucijos. 173 pusl.
II Dalis—Nuo Didžiosios Prancuzų Revoliucijos ligi Pasaulinio karo galo. 220 pusl.
Vidurinių Amžių Istorija. 220 pusl. Visos trys knygos .. 2.00

3—Viduriniųjų Amžių Istorija. Su paveikslais ir žemėlapiais. Parašė Prof. B. Viperis. 179 pusl. 1.75

4—Lietuvos Istorija. Antra praplatinta laidu su penkiais žemėlapiais. Parašė A. Alekna. 235 pusl. 1.25

5—Senovės Istorija. Rytų, Graikijos, ir Romos istorijos. Paveiksluota. Parašė Ivanovas. 226 pusl. 1.25

6—Musų Istorijos Pradžiamokslis. Pradzia kulturos ir Lietuvos krašto Istorija. Gausiai paveiksluota. Su žemėlapiais. 162 pusl. .. .90

7—Musų Senovė. Žurnalas Lietuvos Istorijos Medžiagai rinkti. 575 pusl. ..... .50

8—Iš A. Mickevičiaus raštų. Mokykloms parinko M. Biržiška. 246 pusl. 1.00

9—Lietuvių Literaturos Istorija. Vadovėlis supažindinantis su lietuvių literatura ir žymesniųjų kurinių turiniais. Parašė Mira. 142 pusl. ..... .80

10—Dainavos Šalies Senų Žmonių Padavimai. Senovės lietuvių legendos. Papuošta daugeliu iliustracijų. Parašė Vincas Krevė. 152 pusl. 1.00

11—Raštas. Jo mokymo naujieji keliai. Vadovėlis padedantis kiekvienam išsidirbti gražų asmeninį raštą. Su 19 rankos rašto pavyzdžių. Parašė St. Brašiškis. 84 dideli puslapiai. 1.00

12—A. Vienuolio Raštai. Įdomųs pasiskaitymai — lengendos. 348 pusl. 1.50

13—Grapas Montekristas. Labai įdomus romanas šešiuose tomuose, parašytas A. Diumo. Su paveikslais. 1523 pusl. 5.00

14—Veikalai, Veikalėliai, ir Vertimai eilėmis. Parašė Jonas Jonila. Su audekliniais apdarais.
I pluoštas. 167 pusl. ..... .85
II pluoštas. 181 pusl. ..... .85
III pluoštas. 134 pusl. ..... .85

15—Vainikai. Naujesniosios poezijos antologija. Rinkinys eilių su poetų-autorių atvaizdais. Paruošė K. Binkis. 230 pusl. 1.50

16—Vaižganto Raštai. Vieno iš populiaringiausių lietuvių rašytojo kuriniai susidedanti iš septynių storų tomų. Visi 7 tomai 7.50

17—Quo Vadis. Istorinis romanas iš Romos Emperatoriaus Nero laikų. Parašė H. Sienkievič. 2.50

18—Žemaitės Raštai. Didelis rinkinys garsios rašytojos Žemaitės kurinių. Trys dideli tomai. 5.50

19—Žemaitės Raštai. Dviejose knygelėse.
I—Rudens Vakaras, Atžala, Motyna, Studentas. 46 pusl.
II—Sučiuptas Velnias Sutkai. 51 pusl. Abidvi knygelės ..... .75

20—A. P. Čechovo Raštai. Rinkinys įdomiausių io garsaus rusų rašytojams apysakų. 181 pusl. 1.00

21—Mergaitės Išėjusios į Moteris. Apysaka apie Amerikietes mergaites ir jų gyvenimo prietikius. Parašė L. Alcott. 210 pusl. 1.00

22—Jaunoji Lietuva Poėma parašyta Maironio-Mačiulio. Antra pataisyta laida. 131 pusl. ..... .80

23—V. Krevės Raštai. Rinkinys pasakų ir dainų, palinksmindančių liuosas valandas. 246 pusl. 1.00

24—Ištrėmimo keliais. Pirmieji bandymai. Eilės. Parašė Pr. Budvytis Svyrunėlis. 153 pusl. ..... .50

25—Sakalėlis. Antrosios knygos pradžios mokyklai. Parašė Esmaitis. Paveiksluota. 148 pusl. ..... .65

26—Sakalėlis. Trečiosios knygos pradžios mokyklai. Paveiksluota, su daug skaitymų. 340 pusl. 1.00

27—Vaikų Darbymečiui. II dalis. Parašė J. Murka. 319 pusl. 1.25

28—Vaikų Darbymečiui. III Dalis, J. Murkos. Apima Beletristiką ir Gamtą. 407 pusl. 1.50

29—Vaikų Darbymečiui. J. Murkos. Krašto mokslas ir kiek geografijos. 280 pusl. 1.00

30—Lietuvių Tautos Istorija. Parašyta atsižvelgiant į istorijos bėgį kaipo į realių gyvenimo sąlygų rezultatl. Parašė St. Matulaitis. 260 pusl. 1.25

31—Eitika. Mokykloms vadovėlis. Parašė K. J. Skruodys. 130 pusl... 1.00

32—Aušros Sunus. 4 veiksmų drama. Parašė Čiurlionienė-Kymantaitė. 114 pusl. ..... .80

33—Sodžiaus Teatras. Patarimai Sodžiaus Vaidintojams. Parašė Brundalas. 100 pusl. ..... .80

34—Šis—Tas Vaikų Teatrui. 4 veikaliukai. 1—Bauba. 2—Išvadavo. 3—Eglaitė. 4—Duonos beieškant. Parašė A. Giedrius. 69 puslapių ..... .40

3—Giedojimų Mokykla. Vadovėlis chorų dirigentams vargonininkams, giedojimų mokytojams, ir mokiniams. Sustatė kun. Teodoras Brazys. 121 pusl. 1.00

36—Dainų Literaturos Vadovėlis. Naujai paruoštas Leidimas. Parašė M. Biržiška. 101 pusl. ..... .75

37—Muzikos Teorija. Vadovėlis išmokti pagrindiniams muzikos dėsniams. Parašė kun. Brazys. 55 pusl. 1.50

38—Organinė Chemija. Pamatinės žinios be kurių negalima tinkamai suprasti šios mokslo srities veikalų. Parašė V. Ruokis. 384 pusl. 3.00

39—Gamta ir jos Reiškiniai. Keturiosę dalyse. Kiekvienam duoda tikrą gamtos supratimą. Par. J. Trojanovskis. Pradžios mokykloms
I dalis. Neorganinė dalis. 72 pusl. Paveiksluota.
II dalis. Augalai. 141 pus.
III dalis. Žmogus ir gyvuliai. 92 pusl.
IV dalis. Fizika. 72 pusl. Visos knygos 1.50

40—Gamtos Mokslo Vadovėlis. Trys Dalys. Skirta žemesnėms viduniu mokyklų klasems. Parašė J. Trojanovskis. Daug paveikslų.
I dalis. Oras, vauduo, žemė. 198 pusl.
II dalis. Augalas ir jo gyvenimas. 189 pusl.

41—Gamtos Pasakos. Labai įdomios apysakos apie gamtą. Parašė K. Evaldas.
I Tomas. 125 pusl. ..... .50

42—Augalų Fiziologija. Vadovėlis apie augalus ir jų sudėtį. Parašė M. Stankevičius. 134 pusl, iliustruota. ..... .50

43—Žemės Ukio Koperacija. Koperacijos darbuotojams vadovėlis. Parašė P. B-is. 170 pusl. 1.00

44—Maistas ir Valgių Gaminimas. Mokykloms ir šeimininkėms vadovėlis. Pamokymai, kaip gaminti sveikus ir skanius valgius sveikiems, vaikams ir ligonims. Parašė Dr. J. Kvedaras, 204 pusl. 1.00
III dalis. Žmogus ir Gyvuliai. 192 pusl.
Visos knygos 3.00

45—Jaunasis Dailidė. Staliams visokių baldų išdirbimo vadovėlis. Virš 200 paveikslų. Paruošė L. Bubelis. 94 pusl. 1.00

46—Lietuvių Kalbos Sintaksė. Rygiškių Jono sintaksės turiniu naudodamasis parašė P. Klimas. 51 pusl. ..... .35

47—Lietuvių Kalbos Vadovėlis. III ir IV kalbos mokslo laipsniai. Parašė J. Murka. 289 pusl. ..... .75

48—Lietuvių Kalbos Vadovėlis. Pirmosioms vidurinių mokyklų klasėms. Rygiškių Jonas. 103 pusl. ..... .75

49—Lietuvių Rašybos Vadovėlis. Vadovėlis išmokti taisyklingai rašyti lietuvių kalbą. Parašė Liudas Gira. 78 pusl. ..... .50

50—Skaitymai Lietuvių Kalbos Pamokoms. Apysakėlės dainos, pasakos,del prasilavinimo lietuviškai skaityti. Sutaisė P. Klimas. 294 pusl. 1.25

51—Poezijos ir Prozos Teorija. Vadovėlis skirtas vidurinėms mokykloms bet naudingas ir savamoksliams. Parašė St. Češunas. 77 puslapių. ..... .50

52—Stilistika. Vadovėlis literaturos teorijai. Parašė M. Gustaitis. 250 puslapių. 2.00

53—Vargo Mokyklai. Burelio mokytojų rinkinys kalbos mokslo reikalui. 206 pusl. 1.25

54—Buhalterijos Vadovėlis. Elementinis kursas komercijos mokykloms. Parašė Jonas Ilgunas. 184 pusl. 1.00

55—Pradedamasis Higienos Kursas. Pamokina kiekvieną kaip sutaupyti savo sveikatą. Parašė Dr. S. Abramovas. 141 puslapių su 38 piešiniais. ..... .75

56—Pasakėlės — Rinkinys apysakėlių tinkamų vaikams. Paveiksluota. Parašė Pr. Mašiotas. 56 puslapių. ..... .35

57—Duonelaičio Raštai. Dviejose dalyse. Parinko ir Paaiškino M. Biržiška.
I dalis. Raštai. 88 puslapių.
II dalis. Gyvenimas ir raštai. 117 pusl.
Abidvi knygos 1.00

58—Vinco Kudirkos Raštai. Biografija satyros, ir eilės. Su paveikslais. Surinko ir prirengė Juozas Gabrys. 233 pusl. 1.00

59—Prano Vaičaičio Raštai. Biografija ir rinkinys eilių. 197 pusl. ..

60—Ks. Vanagėlio Raštai su autoriaus portretu ir trumpa jo biografija. 186 pusl. ..... .90

Kas iš čia suminėtų knygų pasirinks iki $5.00, tas gaus 25 nuošimčius nuolaidos. Mažiau imant, parsiduoda čia pažymėta kaina. Knygų persiuntimo lėšas padengsim mes patys. Pinigus siųskite doleriais, money orderiais arba čekiais. Adresuokite sekančiai:

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon Street — Worcester, Mass.

Kas Dedasi Lietuvoje

Nuteistieji Valstybės Išdavikai Skundžiasi Aukščiasiam Lietuvos Teismui

Aukščiausias Lietuvos teismas yra vyriausias Tribunolas. Tai, daugiau, kasacinė teismo įstaiga, kurios sprendimai bet kurioje byloje yra galutini ir daugiau jau niekam neskundžiami. Visi žemesnių teismų nuteistieji asmenys turi teisę skųstis Vyriausiam Tribunolui. Dabar šia teisia pasinaudojo ir daugelis Lietuvos kariuomenės teismo nuteistųjų valstybės išdavikų. Balandžio 17 d. baigėsi terminas paduoti skundus Vyriausiam Tribunolui. Aukščiausiam teismui del kariuomenės teismo sprendimo apsiskundė apie 30 nuteistų valstybės išdavikų. Tarp kitų, ilgą skundą padavė ir pastorius Zasas su savo adjutantu Roppu, kurie nuteisti po 8 metus sunkiųjų darbų kalėjimo.

Vyriausias Tribunolas žada jų skundus svarstyti be eilės. Todel manoma, kad jie bus išspresti dar gegužės mėn pabaigoje ar birželio pradžioje. Tsb.

Lietuvos Savivaldybės

Lietuvos savivaldybės tiesioginiai priklauso vidaus reikalų ministerijai. Savivaldybės yra miestų teises turinčiuose miestuose ir didesniuose miesteliuose, apkrityse ir valsčiuose. Savivaldybių narius renka patys gyventojai slaptu balsavimu. Balsuojama už asmenis.

Valsčiaus savivaldybės sudaro kiekvieno to valsčiaus kaimo rinktas atstovas. Šie atstovai išrenka valsčių virsaičius. Be to jie iš savo tarpo išrenka atstovus į apskrities tarybą. Tokiu budu, apskrities savivaldybę sudaro visų valsčių atstovai. Miestų gyventojai irgi slaptu balsavimu išrenka miestų tarybas, kurios renka miesto burmistrą, svarsto bei sprendžia ir kitus miesto gyvenimo klausimus. Visos savivaldybės turi savo lėšas, kuriąs sudeda gyventojai ir kuriąs gauna iš savo įstaigų. Tokiu budu savivaldybių gyvenimą ir darbus tvarko patys gyventojai. Jie netiesioginiai, bet per savo rinktus atstovus, dalyvauja įvairių gyvenimo klausimų tvarkyme. Savivaldybės rupinasi mokyklų išlaikymu, kelių taisymu, socialė globa, žmonių sveikatingumu ir t.t. žodžiu savivaldybės rupinasi visais tais reikalais, kurie yra glaudžiai susiėję su vietos žmonių gyvenimu.

Valdžios atžvilgiu, Lietuvoje yra 20 apskričių ir 250 valsčių. Apskričių centrai yra šiuose miestuose: Alytuje, Biržuose, Kaune, Kedainiuose, Kretingoje, Mažeikiuose, Mariampuolėje, Panevėžyje, Raseiniuose, Rokiškyje, Lazdijuose (Seinų apskr.), Šakiuose, Šiauliuose, Tauragėje, Telšiuose, Kaišedoryse (Trakų apskr.), Ukmergėje, Utenoje, Vilkaviškyje ir Zarasuose. Be to trys maži apskričiai Klaipėdos krašte: Klaipėdos, Šilutės ir Pagėgių. Apskritis valdo vidaus reikalų ministerio skirtį apskričių viršininkai ir pačių gyventojų rinktos apskričių savivaldybės. Įstatymas vykdyti, apskrių viršininkams pagalbon ateina policija ir valsčių viršaičiai, kurie yra tiesioginės apskrities viršininko žinioje. Apskrities viršininkas yra centro valdžios atstovas apskrityje. Jis dar stebi savivaldybių darbus. Tsb.

LIETUVOJE GRIEŽTAI TVARKOMOS PREKIŲ KAINOS

Neseniai Lietuvoje kainų tvarkytojas įsakė visiems prekybininkams sužymėti prekių kainas. Jas žymėdami, prekybininkai daug kur pasielgė gana nesąžiningai, sužymėdami aukštesnes prekių kainas, negu buvo ankščiau. Šis nesąžiningumas privertė kainų tvarkytoją išleisti naują įsakymą, Naujoju įsakymu nepagrįstas prekių kainų kėlimas draudžiamas. Visos dirbtinai padidintos kainos turi buti sumažintos ligi tų, kuriomis prekės buvo pardavinėjamos prieš pirmojo įsakymo paskelbimą. Tiesa, kainų tvarkytojas leido prekybininkams kai kurių prekių kainas ir pakelti, bet tik su jo žinia ir tik tada, kada joms pabrangsta žaliava. Prekybininkai, norėdami pakelti kainas, turi tvarkytojui paduoti prašymą, drauge išdėstant kainų kėlimo priežastis. Kas neklausys šio kainų tvarkytojo įsakymo, tas bus baudžiamas pinigais ligi 15.000 litų arba areštu ligi 6 mėn. Lietuvoje, ypač ukininkai, tokiu kainų tvarkytojų įsakymu yra labai patenkinti ir tiki, kad žaliavos ir pramonės gaminių kainos bus tinkamai sutvarkytos. Tsb.

Vaclovas Sidzikauskas Galutinai Išteisintas

Buvęs Lietuvos nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Vokietijai, o vėliau ir Anglijai Vaclovas Sidzikauskas, prieš kurį laiką buvo apkaltintas, buk pasisavinęs Lietuvos garbės konsulų vokiečių paaukotus pinigus Lietuvos labdarybės tikslams. Kauno apygardos teismas praeitų metų spalių mėn. šią bylą sprendė ir Vaclovą Sidzikauską nuteisė 6 mėnesius kalėjimo, bet nuo bausmės atleido, jeigu per tris metus nenusikals. Tokiu teismo sprendimu buvo nepatenkintas nė Vac. Sidzikauskas, nė apygardos teismo prokuroras. Jie abu padavė protestus aukštesniam teismui — Lietuvos apeliaciniams rumams. Ši aukšta Lietuvos teismo įstaiga, balandžio 15 d., apsvarščiusi prokuroro protestą ir V. Sidzikausko skundą, nusprendė Sidzikauską visiškai išteisinti, nes nerado jį niekuo nusikaltusi.

Vaclovas Sidzikauskas, kaip gabus diplomatas ir žymus politikas, yra plačiai žinomas Lietuvoje ir užsienyje. Jis aukščiausiame tarptautiniame Haagos teisme gynė Lietuvos bylas su Lenkija ir Vokietia. Kaip atmename, šias abi bylas Lietuva laimėjo. Sakoma, kad tie trys Lietuvos konsulai vokiečiai, keršydami Vaclovui Sidzikauskui už sekmingą Lietuvos teisių gynimą prieš Vokietijos puolimus, ir sudarė šią bylą. Dabar manoma, kad V. Sidzikauską radus nekaltu, bus atleisti nuo pareigų paminėtieji konsulai. Tsb.

Platinami Lietuvos Vidaus Paskolos Lakštai

Finansų ministeris J. Tubelis jau patvirtino taisykles vidaus paskolos lakštams platinti. Platinimas pradedmas balandžio 1 dieną ir bus varomas ligi liepos 1 d. Paskirtuoju laiku paskolos lakštų busu galima gauti visuose Lietuvos Banko skyriuose.

Paskolos lakštai išleidžiami 50, 100, 500 ir 1.000 lt. vertės. Dėl to Lietuvos Banko skyriai priimdami skirtus paskolos lakštams pirkti pinigus, iš pradžių išdavinėjo atitinkamas kvitas, kurias paskui pakeis į lakštus.

Šiai vidaus paskolai propaguoti ir išaiškinti jos reikšmei artimu laiku numatoma sudaryti specialius apskričių komitetus. Paskolos lakštai siuloma pirkti ne tik valdininkams, bet ir prekybininkams ir pramonininkams ir laisvų profesijų žmonėms.

VALGIŲ GAMINIMO IR NAMŲ PRIŽIURĖJIMO KNYGĄ JAU SPAUSDINAMA

Tai bus jau iš eilės šešta laida šitos knygos atspausdinta. Šį sykį bus dapildyta kai kuriais skanumynų ir gerymų receptais. Duokit užsakymus tuojau. Knyga bus gatava dėl siuntinėjimo apie vidurį šio mėnesio. Kaina $1.00.

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON ST. — WORCESTER, MASS.

Visiems Chorams Bei Dainininkams — Ruoškite Šimkaus Dainų Vakarus

Jautri, tauri, gaudi lietuviška daina nuo gilios senovės laikų lydi musų tautos gyvenimą, jo įvairiuose pasireiškimuose, varguose ir džiauksmuose. Ir savo asmens pergyvenimus, ir kilniuosius tautos siekimus lietuvis iš seno daina apreiškia.

Prieš 30 metų, vergijos varžtams kiek susilpnėjus, lietuviškoji daina, amžius musų sodžiuose tyliai niuniuojama, išėjo į viešumą ir plačiai susidėjo visu savo stebuklingu grožiu bei galia... Anų prieškarinių "lietuviškų vakarų" dainos jaudino visą šalį, žadino Tėvynės laisvės ir šviesos trokulį: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais norime ir but".. "Pagarba tat musų dainai ir visies jos kurėjams, kėlėjams bei ugdytojams".

Prieš 30 metų pirmas platalis masto chorų organizatorius, musų dainos puošniais harmonijos rubais dabintojas ir jos kėlėjas buvo komp. Stasys Šimkus. Ir per ištisus šiuos tris dešimtmečius atkakliai, energingai, karpo kompazitorius, dirigentas ir chorvedys, dirbdamas, jis susikaupė didelių nuopelnų lietuviškai dainai bei mukai, taip pat chorams ir visiems dainos mokytojams. Taigi, šioms sukaktuvės minėti komitetas mano, kad visi chorai, dainininkai bei dainos mylėtojai privalėtų sutartinai ne tiktai jubilijatą, bet kartu ir musų kilniąją dainą pagerbti. Gražiausiu ir reikšmingiausiu budu šitas pagerbimas bus įvykdytas, jeigu vienu laikotarpiu, visur, kur yra lietuviški chorai (ir už nepr. Lietuvos rubežiu) plačiau ir garsiau susidės komp. St. Šimkaus harmonizuotos ar sukurtos dainos. Todel kviečiame visus lietuviškus chorus, tiek nepr. Lietuvoje, tiek užsieniuose, š. m. gegužės mėn. suruošti Šimkaus dainų vakarus, su paskaitomis apie Jubilijatą ir lietuviškąją dainą bei jos reikšmę musų tautai. Šių vakarų pajamas ar bent jų dalį, padengus visas išlaidas, prašome skirti musų komitetui, kuris tuo budu surinktomis lėšomis išleis St. Šimkaus dainas ir muzikos veikalus. (Visi chorvedžiai, kurie suruoš kalbamus dainų vakarus, gaus atminčiai Komiteto išleistus St. Šimkaus veikalus, su Jubilijato įrašų).

Komitetas neturi nei pajėgumo, nei galimumo vakarų ruošime chorams pagelbėti; viskas paliekaa vietos pajėgoms. Kur yra du, trys ar daugiau chorų, ten geistina vakarus ruošti bendrai, tarpusavy susitarus. Tokiu atvėju keletą dainų galės padainuoti jungtinis, o kitas paskiri chorai. Kur bus galima, vertėtų sukurti Šimkaus dainų vakarui ruošti komisiją, į kurią galėtų įeiti chorvedžiai ir keli visuomenės veikėjai. Kaip daina apibendrina musų jausmus, taip tikimės ir dainos vakarų ruošėjai, geros valios vedami, šiam darbe suras bendrą kalbą bei susitarimą. Programas patartina sudaryti pagal savo chorų pajėgumą. Kad nereikėtų chorams daug vargti naujas dainas besimokinant, verta imti jau choro dainuojamas dainas. Net geistina, kad dainuotų paprastosios St. Šimkaus taip gražiai harmonzuotos liaudies dainos, ypač tos, kurios dar buvo dainuojamos prieškariniais laikais. Suprantama kur bus pajėgų, geistina į traukti ir solo bei laisvosios kompozicijos dainų.

Kas ruoš Šimkaus dainų vakarus, prašom tuojau musų komitetui pranešti, mes išsiusime medžiagos paskaitoms apie Jubilijatą ir dainą. Laiškams adresas: Kaunas, Valstybės Radiofonas, Direktoriui J. Bielunui. Tsb.

Rytprusiuose Lietuvybei Daromas Galas

Rytprusių kraštas nuo amžių buvo lietuviškas. Jame prieš 700 metų gyveno lietuvių tautos giminė prusai. Dabartinis Berlynas, Karaliaučius ir kiti stambūs vokiečių miestai stovi senovės lietuviškoje žemėje. Vokiečių protėviai kryžiuočiai ugnimi ir kardu pavergė prusus, juos iškapojo, išžudė ir pogrobė lietuvių giminės žemes. Gi dabar, klastodami istoriją, naciai sako, kad tai vokiškos žemės. Tai skaudus sąmoningas melas.

Rytprusių nacių spauda paskutinuoju laiku liedama tulžį prieš lietuviškumą, ypatingai užkliuva už lietuviškų Rytų Prusijos vietų, pavadinimų. Laikraščiai žvėriškai šaukdami: "Išnaikinkime kas lietuviška", piktžodžiaudami tvirtina, kad lietuviai į Rytprusius atėję kaip bernai ir mergos, kumečiai ir baudžiauninkai. Tie bernai ir kumečiai, ten įsikurę, pralobo ir įsigijo ukius, o savo apgyventas vietas — kaimus pavadino lietuviškais vardais, kurie tik dėl vokiečių gerumo (?) ligšiol išlikę lietuviški.

— Bet atėjo vyriausias laikas.

— Šaukia Tilžės nacių laikraštis, — kuogreičiausiai išnaikinti viską, kas lietuviška, kad neliktų nė mažiausia pėdsako ir prisiminimo tos mums (vokiečiams) labai svetimos tautos. Lietuviškumui tuojau turime padaryti galą.

Naciai ragina gyventojus daryti susirinkimus ir juose padaryti nutarimus, kad lietuviški vietovardžiai butų pakeisti vokiškais. Nurodoma visa eilė keistinų pavadinimų.

Čia jų nekartosime. Tik priminsime tą vokišką melą, kurį dabar naciai vartoja, klastodami visą Rytų Prusijos istoriją. Ši vokiečių klasta gali įtikinti tik vokiečius. Diena dienon Prusų Lietuvių gyvenimas vis eina sunkyn. Naikinama kiekviena lietuviška žymė. O tai labai priešinga net nacių vadų viešiems pareiškimams. — Tsb.

— Plečiant ir ugdant sportą Lietuvoj, ypač Kaune, jaučiamas gero sporto stadiono trukumas. Jo trukumu nusiskųsdavo ir užsienio sportininkai, kurie apsilankydavo Kaune. Dabar Lietuvos Kulturos Rumai Kaune pradeda statyti moderniską, didelį ir puikiai įrengtą sporto stadioną, kuris turės kelias aikštes futbolui, krepšiasvaidžiui, tenisui ir plaukiojimo baseiną.

MOKINYS NUŠOVĖ DIREKTORIŲ

Balandžio 7 d. Kedainių Kulturtechnikos mokyklos mokinys, kuris vienoj klasėj išbuvo jau 2-jus metus, nušovė mokyklos direktorių inž. Monkevičių ir pats nusišovė. Abu jau mirė.

Inž. Monkevičius buvo labai ramus ir teisingas žmogus, neseniai mokslus baigęs Prahoje.

Nauja Lietuvių Įmonė

Lietuviai Katilius, Piliuškevičiaus ir Zelčius Kaune įsteigė cheminį fabriką vardu "Neringa", kuriame bus dirbama batams kremas, grindims vaškas, ratams tepalas ir eilė kitų dalykų. Darbas jau prasidėjo. Netrukus rinkoje pasirodys "Neringos" gaminiai. Fabrikas įsteigtas sulig paskutiniais technikos ir higienos reikalavimais. Pažymėtina, kad ligšiol Lietuvoje cheminiai gaminiai buvo tik kitataučių rankose. — Tsb.

Stasio Šimkaus 30 m. Darbo Sukaktuvės

Šiemet sueina 30 metų, kai musų įžymusis muzikas St. Šimkus pradėjo savo vaisingą darbą Lietuvos dainos bei muzikos kėlimo ir ugdymo srity. Kaune yra susidaręs žymių visuomenės atstovų komitetas šioms sukaktuvėms paminėti. Norima sukaktuves taip suruošti, kad jos butų ne tiktai garbingo jubilijato, bet ir musų kilniosios dainos pagerbimas. Netrukus bus paskelbtas komiteto atsišaukimas į visus Lietuvos chorvedžius, chorus, dainininkus bei dainos mylėtojus. Jie bus kviečiami šių metų gegužės mėn. 4 d. (ar kurią kitą dieną, pagal vietos sąlygas) suruošti komp. St. Šimkaus dainų vakarus su paskaita apie jubiliatą ir musų dainą bei jos reikšmę tautos gyvenime. (Vakarų ruošėjams paskaitoms medžiagą prisiųs komitetas). Iš šių vakarų pusę gryno pelno bus prašoma paaukot sukaktuvių ruošos komitetui, kuris tas lėšas sunaudos St. Šimkaus kurinių išleidimui. Kurie šių vakarų ruošėjai norėtų jau dabar ką-ne-ką pasiteirauti, gali kreiptis į Kauno Radiofoną — direktorių J. Bieliuną.

Sukaktuvių darbo komitetą sudaro: Kipras Petrauskas, Ant. Sodeika, J. Bieliunas, plk. Augustauskas ir Ant. Bružas.

LIETUVIAI!
SKAITYKITE ir PLATINKITE
AMERIKOS LIETUVĮ

Jau Reformuojamos Lietuvos Mokyklos

Lietuvoje jau pradedama pertvarkyti pradžios ir aukštesnes mokyklas. Prie 150 pradžios mokyklų nuo šių metų rudens bus atidaryti penktieji skyriai. Drauge su tuo gimnazijose panaikinamos pirmosios klasės. Per 2-3 metus Lietuvoje visos mokyklos bus jau galutinai pertvarkytos. Tada pradžios mokyklose mokslas bus išeinamas per 6 metus. Šias mokyklas priverstinai turės išeiti visi mokyklinio amžiaus vaikai. Jose už mokyklą mokėti nieko nereikia. Lietuvos pradžios mokykla prilyginama pusė gimnazijos. Tsb.

PRANEŠANT

* Naujas žemas dantų taisymo kainas! Musų pirkimo galia duoda mums galimybės suteikt Jums geriausią dantų taisymą už labai mažą kainą. Mums bus malonu pagalbėt Jums, visose dantų taisymo problemose.

SPECIALISTAI
DIRBTINŲ DANTŲ ĮTAISYME
DANTŲ IŠTRAUKIMUOSE
DIRBTINŲ DANTŲ SUTAISYME

Už dyką

* Patarimai ir pasitarimai — mes duodame tikras kainas už dantų pataisymą ir patariam apie dantų gydymą nemokamai.
* Ištraukimai — sykiu su kitais dantų taisymo darbais.

Visas Darbas Gvarantuotas

DR. SHAWMUT
DENTIST, INC.
536-A MAIN GATVĖS VIRŠ WELTON'S VALGYKLOS
Slaugė Pagelbininkė Tel. 2-6810 dabar

High-Test Range &

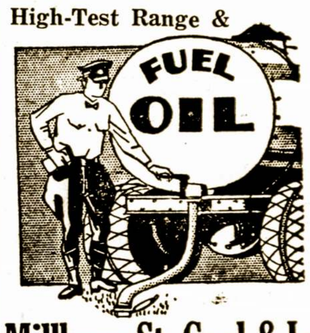

Millbury St. Coal & Ice
COMPANY
Tel. Dial 2-7387 — Dial 3-3631
Visokios Rušies Angliai
NAUJOS ANGLIJOS KOKSAI IR MĖLYNIEJI ANGLIAI, MUSŲ SPECIALIŠKUMAS
Aukštos Rušies Aliejus Pečiams ir Kurui
JONAS KIELA
441 Millbury St., Worcester, Mass.

Laikykite Savo Namus Šiltai Už Mažą Kainą Šią Žiemą

OLD COMPANY'S LEHIGH

Visai Žiemai Prisikraukite Anglių, Koksų ar Aliejaus Musų Lengvų Mokesčių Planu

Užmokėkite Į Dešimts Mėnesių
Pirma Mokestis Nepriverstina
Pasinaudokite Musų Nauju Finansavimo Planu
Telefonuokite del Informacijų
PETER BROS.
Tel. 3-7247 — 161 Washington St.
ANGLYS — KOKSAI — MALKOS ALIEJUS KURUI

T. J. COONEY CO
PARINKTI ir IMPORTUOTI
Vynas — Degtinė — Alus
Pristatymas ir Patarnavimas už Dyką
Neskaitome už Alaus Dėžes
MES KALBAM LIETUVIŠKAI
Tel. Dial 2-9960
82 Millbury St. — Worcesteryje

TIKRAS LIETUVIŠKŲ BIČIŲ

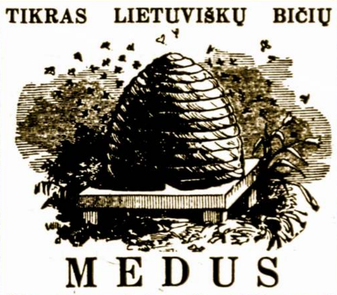

MEDUS

Šitą pavasarį dar tiktai išimtas iš bičių. Aš galiu gvarantuot kiekvieną šio medaus lašelį, kad aš pats išėmiau iš avilių. Mano bičių medus kas metai gauna pirmutinį laimėjimą. Mokestis su pristatymu:
Už stiklinę medaus kvortą 75c
Už galioną $3.00
ir Koriukas Dovanai
Galit ypatiškai kreiptis arba užsakymus del persiuntimo paduot sekančiu adresu
AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon St. WWorcester, Mass.

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4233

Ofiso Tel. 5-2576 Room 527
Charles W. Tamulonis
Lietuvis Advokatas
Namų Tel. 2-0911
390 Main g-vės—Worcester, Mass.

F. A. Vaišnora, M. D.
(VEIKSNER)
LIETUVIS GYDYTOJAS
OFISO VALANDOS:
Nuo 10—12 ryte; nuo 2—4 dienos ir nuo 6—8 vakare
(Sekmadieniais sulig susitarimo)
Tel. 5-7810
96 Vernon G-vės, Worcestery

R. V. Westlin, M. D
Gydytojas
Baigęs Mokslą Suomijoj
OFISO VALANDOS:
Nuo 10-11 ryte; nuo 2-3 dienos ir nuo 7-8 vakare
Trečiadieniais — nuo 10-11
45 Prospect Street
Fitchburg, Mass.

MESSIER'S DINER
Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt ir Pasisvečiuot Naujai Įrengtuose Budelėse.
49 Millbury Gatvės

— Sveikas gyvas brolau!
— Kur eisim?
— Na eisim pas Čėsną — girdėjau turi importoto gėrymo.
VILIAMAS ir ADOLFAS ČĖSNAI
90 Millbury Gatvės
Worcester, Mass.
Čia gausit išsigert importuotų gėrymų

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcestery

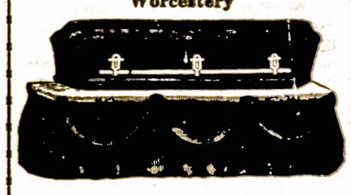

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5893
340 HARDING STREET

PERKAME
Lietuvos
Laisvės
Paskolos
Bonus
Kreipkis
Amerikos Lietuvio Knygynas
Worcester, Mass.14 Vernon St.

Įsitėmykite visi ateinantį Sekmadienį

Gegužės 19-tą, 1935 m.

Ir ateikite atsisveikint su musų lakunu FELIKSU VAITKUM, kuris atskris viršminėtoj dienoj su LITUANICA ANTRA į

Whittall's Airporta (apie 6 mylios nuo Worcesterio) **N. Grafton, Mass.**

Šią Aviacijos Dieną Rengia Vilniaus Vadavimo Sąjungos Skyrius

IŠLEISTUVIŲ IŠKILMĖS PRASIDĖS TUOJAU PO PIETŲ

Lietuvių Aviacijos Dienos Ileistuvių Programa

susidės iš kalbėtojų, skraidymo ir muzikos. Suvažiuos tukstančiai Lietuvių iš visos Naujosios Anglijos, nes tai bus pirmutinės ir paskutinės musų lakuno išleistuvės Naujoje Anglijoje. Nuo šio mėnesio pabaigos Feliksas Vaitkus jau išskrenda į Floyd Bennett's Fieldą New Yorkan, ir iš ten jis rengsis skrist Lietuvon. Taigi, kaip paties lakuno, taip ir Lituanikos Antros jau mums daugiau nebeteks matyt. Todel ateikime visi viršpažymėtoje dienoje, kad palinkėt musų jaunam Lakunui su jojo Lituanika Antrąja laimingai perskrist Atlantiko vandenyną ir parvežšt nuo musų sveikinimus musų broliams užjury gyvenantiems.

LIETUVIŲ AVIACIJOS DIENOS RENGIMO KOMISIJA

JAUNIMO SKYRIUS

Medvėgalis Žemaičių Pilis

Tauragės apskr. tarp Naružiškių ir Kunigiškių kaimų ir vienkiemių yra aukščiausias žemaičių kalnas Medvegalis, jo aukštis nuo juros vandens paviršiaus 234 metr. Kaip žmonių sakoma nuo Medvėgalio geromis akimis galima matyti 14 aplinkinių bažnyčių. Per žiuroną esą matoma ir Rygos miesto bokštai. Tolumoje prieš saulę žiba ežerai, o per miškų viršunes rukosi melinuoja šatrijos, Girgždutos ir Baltininkų kalnai. Aplink Medvegalį mirga vienkiemiai, kaimai, dvareliai, laukai, pievos, upeliai, keliai ir kelėliai.

Gediminui valdant Lietuvą, Lietuva tiek buvo sustiprėjusi kad daugelį kryžuočių užvaldytų savo žemių atgal atsiėmė ir daug kartų smarkiau sumušė galingus Lietuvos priešus. Kryžiuočiai matydami didėjant Lietuvos galybę, stengėsi prisitraukti sau talkininkų iš visos Vakarų Europos, Kryžiuočių valdovas Verner Orsein nuvyko pas čekų karalių Joną prašyti į talką karui prieš pagonišką Lietuvą, žadėdamas pavesti jam užimtas žemes ir užplėštus turtus. Susirinkę apie 30.000 vyrų vokiečių ir čekų jungtinės kariuomenės ties Ragainės miestų persikėlė per Nemuną ir įžengę į Žemaičius. 1329 metais vasario 1 d. pasiekė Medvėgalio pilį. Žemaičiai pajutę prisiartinant priešus, surinkę burius vyrų nubėgo į pilį. Kurie nespėjo į pilį, tai likosi priešų pulti iš užpakalio. Medvėgalio pilies vadu buvo galingas žemaitis Bučas. Prasidėjo baisus mušys. Tris dienas tris naktis be paliovos mušėsi atkaklųs žemaičiai. Prašė dievų pagelbos, kad atsilaikytų prieš daug skaitlingesnius priešus. Sunku buvo gintis žemaičiams iš visų pusių apsiaustiems daugybės priešų.

Pritruko ir maisto ir ginklų, nusilpo žemaičių kariai, nebegalėjo sulaikyti nuolatos besiveržančių priešų. Per kruvas lavonų susigrudo pilni pikti grobonis. Nužudė pilies vadą Bučą, suėmė 3000 žmonių. Vokiečiai visus suimtuosius norėjo išžudyti, bet čekų karalius neleidęs liepęs apsikrikštyti. Medvėgalį užėmus užėjo dideli šalčiai, o žemaičiai priešus pajutę, iš anksto aplink pilį buvo sunaikinę visus trobėsius. Tuo tarpu čekų karalius susirgo ir atėjo žinia, kad į prusus įsibrovė lenkai. Todel toliau skverbtis į Žemaitiją nei čekai nei vokiečiai nebegalėjo. Ėmė trauktis iš užimto krašto. Paimtieji nelaisvėn žemaičiai per girias bevarant išbegiojo ir dar puldinėjo besitraukiančius atėjunus. Taip tas didelis karas niekais išėjo. Medvėgalio tvirtumu, matyt, pasinaudota ir vėlesniais karais kaip švedkarių metu apie tai yra žmonėse įdomių padavimų. Žmonių pasakojimai ir padavimai sako, kad Medvėgalėj senovėj buvo kurianama šventoji ugnis. Tą patvirtina ir gausiai randamos kalne anglys. Kalne randama ir daugiau įvairių iškasienų bei senienų. Kaltinėnų valščiaus savivaldybei liepiant buvo imamas iš Medvėgalio žvyras keliams; tuomet buvo randama daug žmonių kaulų, žalvario apyrankių, žiedų, senovės ginklų ir įvairių papuošalų. Čia gyvenantieji žmonės sako į kalną įeiti buvusios geležinės durys ir vieta nurodo kur jos yra, bet dabar esančios užgriuvusios.

Kvailai Gražuolei

Bevartant laikraščius,
akys
gražuolę šypsančią
pamatė.
"Aha!
Tur but
gera gyvatė,
kad žvilgsniu rodo
tokį vylių...
Suprask:
medžioja, —
pulk prie josios,
sakyk jai — "my-y-liu"...".
Dantukai jos balti
ir spindi lupos
(nudažytos),
taip —
kartų daug
jos mano jau matytos!
Nuo jų atsisakau,
nes nujautimu matau,
jog
tų dantų
svajonės mano
gali buti sukramtytos...
Tu šypsokis,
"moderniška" gražuole!
"Manęs šypsnys
tas kvailas
dar nepuolė
kad jam
aš pasiduočiau —
kad vėliau
tas žvilgsnys
galėtų
žvelgdamas
sakyti
į mane
"Raguočiau!"...
Ragai gal tinka
kitam —
"modernui" "kavalieriui",—
"telimpa jis" prie jos...
O aš,
užvertęs lakštą,
su tąja "gyvate",
jai panieką metu:
kieno žvilgsnys jau
neigia idealus
tam
širdis mano
tebus atšalus!

Arėjas Vitkauskas

Kaunas, 1933. II. 13 d.

Našlaitė

Pranytė jau neturėjo gimdytojų — buvo našlaitė. O kuomet jos motina numirė ir Pranytė likosi viena, taip sau pagalvojo: eisiu į savo gerąją tetulę, kuri už miško gyvena. Ir nukeliavo. Kelias buvo tolimas, tai prakaitas lašėte lašėjo nuo jos išblyškusio veidelio, o kojos nuo pavargimo labai sopėjo. Keliavo dabar per didelį, tamsų mišką, per tą mišką, į kurį taip dažnai eidavo grybauti ir gėlių skinti, kuomet dar buvo gyvi jos mylimi tėveliai. Einant, verkė kruvinom ašarom, nors visas pasaulis į ją aplink šypsojos. Miškas jau pasibaigė ir našlaitė jau artinosi į tetos gyvenamąją vietą. Jos širdis smarkiai plakė, nors pati nežinojo delko. Tetulę gerai pažinojo, bet nepažinojo jos vaikų, kurie nesenai buvo iš miesto parvažiavę. Atsistojo prie tvorelės gražiojo namuko, matė du vaiku kieme bežaidžiančiu. Žaidimas, matyt, buvo labai geras, nes negreit bėdiną našlaitę pastebėjo. Pagaliau, prisiartinę prie vartelių, abu garsiai sušuko: "Mamos namie nėra, ko nori nuo musų, eik šalin!" Skausmas suspaudė širdelę bėdinos našlaitės, jau net ir neverkė, tiktai jos veidelis dar labiau išblyško. Bėgo tekina atgalios į mišką, ir rodėsi jai, kad tolydžio girdi vaikų balsą: Ko nori nuo musų, eik šalin!

Bėdina liudna našlaitė pamiškėj atsisėdo ir verkė, graudžiai verkė. O tuo laiku skaisti saulutė leidosi į ją ir lyg kad kalbėjo: Neliudėk, atsiusiu aš, atsiusiu savo auksinius spindulius, tesušildo šaltas, negailestingas vaikų širdeles. Ir ištikrųjų, kas-kart smarkiau šildė, siunčiant į žemę aukso spindulius.

Namelyj už miško vaikai už valandėlės paliovė bėgioti, o kai karštis jiems įkirėjo, po medžiu atsisėdo. O vienas iš jų taip kalbėjo: "Gaila man tos mergaitės, kuri norėjo su musų mama pasimatyti. Ar matei, kokį turėjo išblyškusį veidą ir kokią suplyšusią suknelę? Turėjo but labai ir labai bėdina. Nežinau delko šaukėme į ją: "Eik šalin!" "Nes mums žaidimą sukliudė", pridurė berniukas. Matei, kaip smarkiai bėgo link miško, tatai turėjo but jai labai inkiru ir nesmagu; blogai pasielgėm, — kalbėjo vaikai. O ką į visa tai mama pasakys? — Parėjo mama, o kai papasakojo jai, kaip visa tai buvo, liepė jiems tuojaus bėgti į miško pusę ir surasti ten bėdiną našlaitę. — Ten pamiškėj kaž-kas sėdi — kalbėjo vaikai, — tai rasit jinai!

Tai ištikrųjų buvo bėdina Pranytė. Už valandėlės tetulė ir vaikai širdingai ją sveikino. Mano vaikai labai atsiprašo, kad padarė tau tokį nesmagumą, bet nuo šio laiko bus tau geriausiais broliais. Dabar grįžo našlaitė į gražų tetulės namuką, o skaisti saulelė jai meiliai šypsojos.

Juozas Naruševičius

Pavasaris Lietuvoj

Malonu yra prisiminti linksmas pavasaris Lietuvoj. Prisiminti saulutės malonius spindulius. Medžių žalumas. Gėlių aromantiškas kvapsnys — žodžiu, prisiminti visas gamtos atbudimas iš po sunkaus žiemos šalčių spaudimo. Visa gyvija džiaugias, kad po sunkios žiemos dar kartą tenka jai prabust.

Kažin kodel Lietuvoj žmogus pavasary jautiesi daug linksmesnis negu čionais? Rodos, kad Lietuvoj ir saulutė skaisčiau šviečia ir vėjelis daug švelnesnis. O kaip vyšnių sodai pradeda žydėt, bitelės tik duzgia darbuojas po kvapsnius žiedus. Mat renka medų. O čia vėl gegutė linksmai kukuoja, tave linksmina su savo ku-ku. Ir šalia gluosny dudutis kala, vaikus perėti žada. Pažiurėk į padangį kur vyturukas iškilęs aukštai savo čiru-viru meliodiją traukia. Nuo jo neatsilieka nė pempė su savo gyvi-gyvi. O gi sekmadienio vakaras kaip tos musų rutelės tos musų mylimos mergelės sutartinę traukia visokias dainas, kad negali neatsiklausyti.

Čia visi linksmųs ir artojėliai ir piemenėliai, kurie savotiška gaida linksmina kiekvieną. Ak, butų labai malonu nors vienas pavasaris Lietuvoj praleisti, kad pasidžiaugti tos šalies gamtos grožybėmis.

Elena Gudaitis

Meilė Gailestingesnė Už Mirtį

Grįžkime į senovę, į istorijos laikus, kuomet Romos imperatoriai savo galinga ranka valdė visą romėnų užkariautą pasaulį, kuomet visų tautų žmonės lenkė savo galvas galingiems valdovams. Tuo laiku Romoj gyveno žymųs romėnai Ciceronas ir jo brolis Quintus, kuris turėjo vieną sunų ir jį labai mylėjo. Ciceronas ir Quintus pasižymėjo savo darbais ir žmonės juos gerbė. Bet Romos imperatorius, kuris neseniai buvo grįžęs po daugelio karų, sužinojo apie romėnų garbingą stovį žmonių tarpe ir nutarė slapta juos nužudyti. Ciceronas ir Quintus, sužinoję apie tai, ant rytojaus slapta pasišalino iš Romos ir pradėjo ilgą kelionę į nežinomą šalį.

Bekeliaujant, štai, Quintus praneša Ciceronoui, kad pinigai šiai kelionei paliko namie, o be pinigų negalima toliau keliauti. Grįžta Quintus atgal į Romą pasiimti pinigų, o Ciceronas pažadėjo laukti savo brolio. Atvykus Quintui kareiviai jį pamatė ir pranešė imperatoriui, kuris įsakė suimti. Pasiėmęs Quintus pinigus ir atsisveikinęs su sunum jau ėjo iš namų. Bet, štai lauke pasigirdo kareivių trukšmas. Quintus nusigando ir pasislėpė. Neradę Quintaus, užpykę kareiviai paėmė jo sunų, nuvedė pas imperatorių, kuris liepė pasakyti, kur yra pasislėpęs tėvas. Jaunas domėnas, nuo mažumės mokintas gerbti tėvą ir motiną, atsisakė išduot. Po visokių kankinimų nutarta ant rytojaus nuvest į romėnų cirką ir atiduoti sudraskymui.

Ant rytojaus minia žmonių susirinko į cirką. Štai, nutilsta publika ir cirko arenoje pasirodo jaunikaitis. Jo akys ieško pasigailėjimo, o minioj tik šukavimai. Quintus irgi atėjo pamatyti savo sunaus likimą. Jo nepažino, nes buvo apsivilkęs kitokiais drabužiais. Pilnas skausmo jis laukė baisios valandos. Pasirodžius arenoje liutams, Quintus neišlaikė, šoko į areną ir, pribėgęs prie sunaus, priglaudė prie savo širdies. Minia nustebo. Bet žvėrys neturi meilės. Dar miniai neatsipeikėjus iš nustebimo, liutai sudraskė tėvą ir sunų.

Tos dienos tragedijos romėnai nepamiršo.

Sužinojęs Ciceronas brolio ir jo sunaus likimą, tuojau sugrįžo į Romą ir su savo draugais pastatė paminklą, ant kurio padėta toks parašas:

"Meilė galingesnė už mirtį".

"D-as"

Arėjas Vitkauskas

Busimas Rašytojas...

Sėdi sau rimtai Ramutis
prie langelio ir svajoja:
už auselės jam mažutis
užkištas paišiukas... Stoja
prieš akis jam vaizdas... kitas...
Nori juos jis aprašyti...
Debesėliai gražus ritas...
Miškan ten, laukai matyti...
Iš visų vaizdų jis vieną
stengiasi mintyje pinti —
taip, kad trauktų jis kiekvieną,
kad galėtų atgaivinti
kiekvienam atsiminimą
apie lauką gimtą, pievą,
apie vasaros dvelkimą
ir galulaukėje ievą...
Taip, sukurs jis vaizdą vieną:
žadinantį sielą tokį!
Jis pakels aukštai kiekvieną,
tars visi: "Rašyti moki!...".

Kalneliškių mokykla, 1929. X.

Arėjas Vitkauskas

Išmintingas Vaikas

"HIGIENA"

Buvo toks atėjęs laikas,
kad susirgo mažas vaikas
Abarėlis, jis gulėjo,
karščio nemažai turėjo.
Gydytojas apžiurėjęs
tarė "Vaikas pagulėjęs
atsikels, bet reikia vaistų,
kad labiau jis nebekaistų,
valgyti kad jis norėtų,
kad linksmai aplink žiurėtų...".
Abarėlis — išmintingas,
jeigu vaistas reikalingas,
reiškia — reikia jį ir gerti,
iš ligos kad išsinerti...
Taip ir darė musų vaikas:
kai ateidavo jam laikas
vaistą arba kitą ryti —
jis mokėjo paprašyti...
Taip netrkus jis pasveiko,
vėl raudonas skruostas vaiko,
vėl po kiemą bėginėja,
džiaugsmą sau aplinkui sėja.
Žinoma, gerai jis darė —
vaistais ligą sau išvarė:
jeigu butų jų negėręs,
tai kažin ar jau ištvėręs
Abarėlis musų butų —
gal, kaip daugelis, pražutų!
Kas išvengti nori vaistų,
to gyvenimėlį skaistų
gali ir mirtis pakirsti,
gali toks visai nuvirsti...

Vilčatavos mokykla
1929. IX. 6 d.

Arėjas Vitkauskas

PAVASARIOP

Sveiki gyvi, spinduliukai,
Jųs pavasario vaikiukai!
Vos pamatę jusų burį,
džiaugiasi visi sužiurę!...
Dar žiemos nekrito pančiai,
dar laukinei vargšei ančiai
paplaukyti kur nebutų,
bet — kad viltys nepražutų —
Jųs šiltėjate kasdieną,
lyg kartodami mums vieną,
žiemą šaltį iškentėję,
eikite jųs atsidėję
naujo pranašo žiurėti —
saulute pasigerėti!..
Spinduliukai atkeliavę,
žemę laisvėn išvadavę,
neša naują dvasią, buitį,
kyla siekiai, tiek užguiti.

38 Metų Patyrimo

NERIZIKUOKITE SAVO LAIKRODĖLĮ

Prastam Meistriškam Darbui — Atneškite mums, nes Turime Daug Metų Patyrimo

Kreipkitės Pas Mus Del Žiedų Vestuvėms

DEIMENTO SUŽIEDAVIMO ŽIEDAS
SU PRITAIKINTU SUTUOKTUVIŲ ŽIEDU
$25.00

Specialistai Laikrodžių ir Brangenybių Taisyme

R. BOGAGE,

BRANGENYBIŲ PARDAVĖJAS

634 MAIN GATVĖS — WORCESTER, MASS.

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Vietos žinios

Lietuvių Aviacijos Diena Sekančią Savaitę

Vilniui Vaduot Sąjungos skyrius intensyviai dirba del Lietuvių Aviacijos Dienos, kuri įvyks 19-tą gegužės. Apart žymesnių lietuvių kalbėtojų yra kviečiami miesto majoras, Gubernatorius ir kiti žymųs žmones. Ant tos dienos musų Lakunas Feliksas Vaitkus atskris su Lituanica II į vieną iš žymiausių Whittall's aerodromą, North Graftone, (Mass.), kad pasveikint ir atsisveikint su visais Naujosios Anglijos lietuviais, kurių suvažiuos tukstančiai iš visų netik mažesnių Naujosios Anglijos miestų, bet ir ic paties Bostono, kadangi ši 19-ta gegužės bus paskutinė su lakunu Vaitkum atsisveikinimo diena. Jis nuo šio mėnesio pabaigos išvyksta į New Yorko aerodromą, iš kurio rengsis skrist Kaunan.

Taigi ateikime visi išlydėt savo lakuną ir palinkėt jam laimingos kloties garbingai pasiekt savo užbrėžtą tikslą. Lietuvių Aviacijos dienoje bus ne tik vienas musų lakunas su savo Lituanika, bus ir daugiau jų, kurie norės, turės užtektinai progų po orą paskraidyt. (Plačiau bus apie Lietuvių aviacijos dienų parašyta sekančiame Amerikos Lietuvio numery. Tėmykite).

Nauja J. V. Pašto Dirbtuvė

Jau planai užbaigti statymui naujos J. V. Paštos dirbtuvės, kuri bus pastatyta ant kampo Franklin ir Harding gatvių. Šioje dirbtuvė bus del priėmimo ir persiuntimo siuntinių arba ryšulių. Taipgi čia bus garadžius pašto trokams. Šios naujos dirbtuvės statymas prasidės šįmet. Dirbtuvė bus visai prie geležkelio stoties, todel susitaupys daug laiko priimant siuntinius iš kitur ir išsiunčiant šio miesto siuntinius į visą pasaulį.

Pagerbs Motinas, Aušros Vartų Parapijoje

Gegužės 12-tą dieną, 5-tą valandą po-pietų prasidės Motinų Dienos programa, Aušros Vartų parapijos svetainėje. Programa bus pagerbimui motinų ir susidės iš muzikos, dainų, kalbų ir deklamacijų.

Šio vakarėlio parengimui pasidarbavo sekančioji komisija: Justinas Balsis, vargonininkas, V. Putelienė, M. Manasaitė ir Ponia V. Shea. Worcesteriečiai atsilankykite skaitlingai į šį parengimą. Lietuviai iš toli ir arti susirinkite ir sykiu atiduokite pagarbą motinoms.

Lietuvių Radijo Valanda

Visi užsistatykit savo radijas ant WHDH (830 kilocikliaus) kaip 9:30 ryte (sulig nauju laiku) šį sekmadienį. Lietuviškos valandos radijo vedėjas Steponas Minkus yra pakvietęs del muzikalės programos išpildymo iš Gardnerio lietuvių orkestrą, p-lę Julę Metrikaitę iš Worcesterio, Oną Kubilienę iš So. Bostono ir kitus iš kitur. Solistams akompanuos Valentina Paltanavičaitė. Bus ir garsintojas.

Petras Butkevičius Išvyko Lietuvon

Petras Butkevičius, kurs gyveno pas savo gimines, 36 Ward gatvės, išvyko iš Worcesterio gegužės 1-mą dieną, vidurnaktį, traukiniu į New Yorką. Stotyje buvo didelis burys lietuvių giminių ir draugų atsisveikint. Gegužės 2-trą dieną, laivu "Kungsholm", worcesterietis išplaukė Lietuvon. Jisai gyvens Užmedžių kaime, Kelmės valsčiuje, Raseinių apskrityje ir sugryž kitą metą.

Aušros Vartų Jaunimas Rengia Muzikališką Perstatymą

Aušros Vartų choro jaunimas, vadovaujant vargonininkui J. Balsiui, rengdami "Minstrelį" stengiasi sudaryt programą, kuri butų gyva ir įdomi. Rengėjai užtikrina, kad visi kurie atsilankys, tikrai bus nustebinti šiuo vakaru, ypač todel, kad Aušros Vartų parapija šįmet minėja savo dešimts metų gyvavimo sukaktuves. Paprastai "minstrelio" programoje buna daugiausia angliškų dainų ir juokų, bet šį kartą bus primaišyta tiek lietviškų dainų ir juokų, kad užims nemažiau programos pusę. Programoje ims dalyvumą vietiniai gabųs artistai, dainininkai ir muzikantai.

Šis "minstrelis" įvyks gegužės 26-tą dieną, Aušros Vartų parapijos svetainėje, 15 Highfield Rd. Perstatymas bus du kartu, po-pietų antrą valandą ir vakare aštuntą valandą. Įžanga tik 50 centų. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas nesigailės tos mažos kainos, nes jaunimo perstatymai verti daug daugiau. Tad, iki pasimatymo! L. Z.

Septyni Serga Karštlige

Septyni žmonės, kurie gyvena šiaurinėje Worcesterio miesto daly, Greendale, apsirgo karštlige arba "tifusu". Worcesterio miesto sveikatos direktorius, dr. Peter O'Shea pasiuntė gėrymui vandens iš Greendale priemiesčio į Valstijos Sveikatos Skyriaus laboratorijas į Bostoną ir laukia iš ten raporto. Ligoninių rekordai sąryšy su dviejų žmonių mirtimis nuo karštligės taipgi yra sveikatos departamento žinioje. Worcesterio sveikatos departamento valdininkai tęsia savo ištyrinėjimą šios ligos priežastį ir kokiais budais žmonės galėjo užsikrėsti. Keturi gydytojai, dvi gailestingosios seserys ir du sanitariški inspektoriai daro ištyrinėjimą, kad kiti gyventojai butų apsaugoti nuo užsikrėtimo.

Daktaras O'Shea, pranešė, kad nėra kuo perdaug rupintis, nes šioji liga yra vienoje mažoje vietoje ir jau yra sustabdyta nuo išsiplėtojimo.

Kliubo Svetainėje Paskutini Šokiai

Šeštadienį, gegužės 11-tą, Lietuvių Ukėsų Kliubas savo svetainėje rengia paskutinius, taip sakant žiemos sezono šokius, kuriuos grieš Jono Dirvelio orkestra.

Kaip kliubiečiai taip ir svečiai, visi yra kviečiami imt dalyvumą šiuose paskutiniuose šokiuose. Ypatingai šiuose užbaigimo žiemos sezono šokiuose, Jono Dirvelio orkestra pasižada pagrajit įvairiausių lietuviškų kapelijų ir polkų. Ateikite! Bus linksma ir smagu laiką praleist.

Tarptautinis Vakaras

Columbus Vyčių Alhambra svetainėje, gegužės 21-mą dieną, ant Elm gatvės įvyks "tarptautinis vakaras". Šiame vakarėlyje ims dalyvumą įvairių tautų grupės, kaip francuzų, švedų, anglų, škotų, kanadiečių, italų, lenkų, sirijonų, lietuvių, vokiečių, čekoslovakų ir airių. Antradienio vakare įvyko generalės komisijos susirinkimas pasitart apie šį svarbų įvykį.

Mirė Antanas Čiginskas

Antanas Čiginskas, kurs apsirgo dvi savaiti atgal ir buvo nuvežtas į ligoninę ketvirtadienį, mirė penktadienį. Jisai buvo apie 44 metų amžiaus ir gyveno ant 38 Providence gatvės. Jisai palieka savo žmoną Aleną, ir dvi jaunas dukteris. Jisai priklausė prie Šv. Kazimiero parapijos ir prie vietinių lietuviškų draugijų. Apie palaidojimą nieko galutino negalima pranešt, nes šeimyna dar planus nepadarė.

Maironio Parko Atidarymas

Vietos Labdaringa draugija rengiasi prie savo parko atidarymo, kuris įvyks 19-tą gegužės, o 14-tą gegužės yra šaukiamas draugijų atstovų susirinkimas, kuriame tarsis parko atidarymo reikalais. Susirinkimas įvyks Šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Jonas Degesiunas

Rusėnaitės Vestuvės su Talačka

Julė Rusėnaitė, nuo 78 Ward gatvės, ištekės už Stanislovo Talačkos, nuo 73 Seymour gatvės, šeštadienio ryte, gegužės 11-tą, Šv. Kazimiero bažnyčioje.

Aštuoni Sovietų Agentai Worcestery

Aštuoni rusų inžinieriai dabar apsistojo Worcestery ir lankosi tekstilės arba audimo dirbtuvėse Worcesterio mieste ir apielinkėse. Jie yra visi įgalioti sovietų valdžios ir yra nariai sovietų Narkomlegpromo, lengvų užsiėmimų komisariato skyrius. Šie aštuoni inžinieriai, tarp kurių yra dvi moterys, studijuoja vilnonio ir bovelnos audimo dirbtuves šioje šalyje tikslu sulygint Jungtinių Valstijų moderniškus įrengimus ir mašinas su metodais rusų dirbtuvėse.

Reikalinga Studentų Mokytis Darbo

Mums reikalinga studentų, kurie norėtų išmokt "barberystės" darbų. Išmokysime į trumpą laiką ir duosim darbo. Mes duodame penkių skyrių kursą už $25.00, gi už 8 savaičių laiko tie įmokėti pinigai atidirbs nuošimčius. Mums reikalingi teipgi — "pus barberiai" gero budo vyrukai. J. A. Sidabras, Albert Barber Co., 152 3rd Avenue New York, N. Y. (19-22)

Mėnesinis Lietuvių Piliečių Klubo Susirinkimas

Lietuvių Piliečių Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienio vakare, gegužės 13-tą dieną, nuosavoje svetainėje. Bus svarstyta apie vasarnamio atidarymą. Visi nariai turėtų atsilankyt, nes bus daug reikalų aptarti: kaip vasarinio namo prižiurėjimas, klubo svetainės nudažymas, teipgi pagerinimai klube. Kiekvienas narys turėtų imti dalyvumą susirinkime, nes jų pareiga yra žinoti, kas yra daroma šiuose svarbiuose reikaluose.

J. P. Semanavičius

Krikštynos

Antano ir Teofilijos (Karulaičiutės) žaliauskų šeimyna sulaukė antros dukrelės, kuri buvo pakrikštyta Magdalena Marija, trečiadienio vakare, gegužės 8-tą dieną, Šv. Kazimiero bažnyčioj. Žaliauskų šeimyna gyvena prie 47 Houghton gatvės ir apart naujos dukrelės turi vyresniąją dukterį Daratą ir sunų Donaldą. Teofilija Žaliauskienė yra sekretorė vienoje žymioje teisininkų firmoje miesto centre. Kumai buvo Juozas ir Uršulė Dapkunai, plačiai žinomi biznieriai, nuo 29 Mendon gatvės.

Gegužinė Maironio Parke

Antroji šio sezono gegužinė, įvyks Maironio Parke, sekmadienį, gegužės mėnesio 12-tą dieną. Grajis Medzvecko orkestra, kuri taip puikiai palinksmino žmonės pereitą sekmadienį. Ateikite anksti, nes gegužinė prasidės anksti ir užsibaigs anksti. Kviečiame visus atsilankyti.

Lietuvių Moterų Klubo Susirinkimas ir Rankų Darbo Paroda

Gegužės 14-tą, antradienį, 8-tą valandą vakare, Klubo žemutinėje svetainėje, 12 Vernon gatvės, įvyksta Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas ir sykiu visokių rankų išdirbimo paroda.

Tam darbui yra išrinkta komisija kuri rupinsis visų tų daiktų sutvarkyme. Moterys, kuriuos turi pagaminusios kokių nepaprastų ir naujų daiktų, prašomos atsinešti ir parodyti savo gabumus. J. L.

Paminės Motinų Dieną

Moterų Sąjungos 5-ta kuopa paminės Motinų Dieną, sekmadienį, gegužės 12-tą. Visos narės, laike trečiųjų mišių, in corpore eis prie Komunijos ir bus pasipuošiusios gėlėmis. Septintą valandą vakare, bus suvaidintas įdomus ir juokingas teatrėlis "Piršlybos". Apart to programoje bus žymių kalbėtojų, gabių solistų ir muzikantų. Kurie ateis į šį vakarėlį, turės progą pamatyt gražų teatrėlį, kurs dar nebuvo suvaidintas Worcestery.

Susižiedavo

Petras C. Šilaly, nuo 167 Washington gatvės ir Barbora Kinčiutė, nuo 97 Sterling gatvės susitarė apsivest ir jų vestuvės įvyks po kelių savaičių.

PASKOLOS IKI $300.

Užstant Rakandus arba Pasirašytus Banknotus
PASITIKĖTINAS PATARNAVIMAS
PAGAL MUSŲ LENGVĄ SĄLYGŲ PLANĄ
Mes skaitome tiktai už teisėtą nuošimtį del neužmokėtų pinigų
PAŠAUKITE — PARAŠYKITE — TELEFONUOKITE
544 MAIN GATVĖS — NEW METHOD LOANS — Leidimas 210 — TEL. DIAL 5-3181

MOKĖKITE TIKTAI $1.00
Kas Savaitę už
Dirbtinius Dantis, Tiltelių Darbus, Karunėles ir Pripilimus
Dantys Traukiami Veltui
Su Įdėjimu Naujų Dantų, Pagal Norą. Dirbtini Dantys Daromi, kad Tiktų Glaudžiai ir Patogiai — Tai Nereikia Vartoti Dantims Pudrių.
Visas Darbas Gvarantuotas
DR. SMITH, DENTISTAS
(Virš T and T Restarano)
544 Main Gatvės
Tel. 5-5619 — Worcester, Mass.

Ilgalaikis Susukimas
Specialiai Velykoms

GERAI PRITYRUSIŲ PATARNAVIMAS
Mes pasitikim, kad šis ilgalaikis susukimas už šią kainą pritrauks daug naujų draugų ir kostumierių. Bile stilius $1
25c Pirštais Susukimas Visiškai Išdžiovinti 25c
Ypatingi Patarnavimai:
"Alvetta Marie" Ilgalaikis Susukimas $6.50 2 už $6.51
"Stewart Sheldon" Ilgalaikis Susukimas $4.50 2 už $4.51
Nancy Lincoln Ilgailakis Susikimas — $1.95
Išplovimas ir pirštais susukimas — 40c
35c Išplovimas 35c
50c Trinimas Karštu Alieju 50c
Pleiskanų Prašalinimas 50c už vieną gydymą
VIENAS CENTAS UŽ KITĄ
Paris Vif ..... $2.50, 2 už $2.51
Hollywood "Push-up" $3. 2 už $3.01
Margaret Warner $10., 2 už $10.01
HOLLYWOOD
PERMANENT WAVE SHOP
506 Park Bldg. Dial 2-9763
Atidaryta kas vakarą

"THE Yeshinskas Insurance AGENCY"
VISOKIOS RUŠEIS APDRAUDA
12-A Vernon St. — Dial 3-3784

Penki Jaunuoliai Gavo Dovanas

Kunigas K. A. Vasys, Aušros Vartų parapijos klebonas, surengė išleistuves, sekmadienį, gegužės 12-tą, tiems bernaičiams, kurie tarnavo bažnyčioje per ilgą laiką. Sekantieji jaunuoliai gavo dovanas už pasižymėjimą: J. Putelis, A. Anusevičius, A. Latakas, P. Matačinskas ir P. Aikšnora.

Reikalingas Darbininkas

Ieškau darbininko dirbt ukio darbus. Kreipkitės šiuo adresu: Kazimieras Naura, R 2. B.22 Scotville Michigan.

Įvairios Stygos
Smuikos styga 5-10-15-25 ir 40c
Gitaros ..... 5-15 ir 25c
Tenor Banjo (bandžio) 5 ir 15c
Bandžio ..... 5 ir 15c
Mandolinos ..... 5 ir 15c
Ukulėlės ..... 5 ir 15c
Visas čia sužymėtas stygas galima gaut Amerikos Lietuvio Knygyne, 14 Vernon g-vės, Worcester, Mass.

Išnuomavimui

Kambariai su arba be rakandų. Apsiimu prižiurėt vaikus, jeigu tėvai turi išeit dirbt. Vieta yra su maudyne, šiltu ir šaltu vandeniu, taipgi su elektros šviesomis. Tai labai geri namai gyvent jauniems ir seniems. Esu našlė, tai noriu išnuomot savo kambarius. Vieta yra tiktai 1-na minutė nuo autobusų ir karų. Randa labai pigi. Kreipkitės: Mrs. Nellie Narbut, 4 Sargent Street, Cherry Valley, Mass. (17-18)

Parsiduoda Ukis

Parsiduoda ukis pačiame miestely arti dirbtuvės ir mokyklos. Yra dirbamos žemės, gražus pušynas, jaunas sodas, su daug įvairių vaisinių medžių. Yra 8 kambarių namas, miesto vanduo įvestas. Namai ir tvartas apšviesti elektra. Tvartas naujas su sklepu ir moderniškais įtaisymais sudėt pašarą; 2 selai del kornų. Yra įvairus įrankiai, 2 gražus arkliai, 12 ragočių, daug registruotų; daug kiaulių, žąsų, vištų, ir kalakutų. Vaclovas Kavaliauskas, Nashua Street, Shirley, Mass.

Parsiduoda

Žemuogių ukis, vadinamas "Strand's Strawberry Farm," apie 20 akrų, gera derlinga žemė; ukis duoda gero pelno; su dvejais namais ir ukio triobesias; randasi No. Shirley, netoli West Groton Paper Mills; kaina $2,000. Estate of L. G. Strand. H. R. Strand, adm. Ayer Mass.

Filene's
DOVANOS MOTINŲ DIENAI
Visvien ar praktišką ar nerimtą dovaną norėtumet surasti — ji čia randasi Filene's krautuvėje! Gal ta dovana bus suknė, svarkas, kepurė, portmonetas ar brangumynas! Nepaisant kokia bus dovana, galite buti užtikrinti, jogei Jusų motinai labai patiks, jeigu bus iš Filene's krautuvės.
"Pastatyta ant Vertingumo Auga ant Vertingumo"

"Sutaupykite Pinigų Čia"
MOTERŲ "FAMOUS MAKE" BATAI
PAS MUS YRA MIEROS NUO AAA IKI EEE
Taipgi Pilnas Pasirinkimas "Arch-Support" Batų
SPECIALIAI ŠEŠTADIENIUI
$1.00 Sporto Batai $1.00
TIKTAI 100 PORŲ
MYERS SHOE STORE
94 Green Street — Worcester, Mass.

PARDUODAM NAUJUS
Chrysler ir Plymouth Karus
Yra Pasirinkimui Naudotų Karų
TAISOME MOTORUS IR KARUS — BENZINAS IR ALIEJUS
Žmonės kurie nori demonstraciją naujų ar vartotų karų (lengvi išmokėjimai) pašaukite TELEFONU 2-9041
L. & K. MOTOR, INC.
5 Grabowski Square — Worcester, Mass.

LIETUVIO UŽEIGA

Kur galima gauti visokių vietos ir importuotų gėrymų ir užkandžių, taipgi gerą patarnavimą. Malonėkite atlankyti musų įstaigą.
BRONIUS VALAKEVIČIUS
52 LAFAYETTE ST. — WORCESTER, MASS.

LEO DRANGINIS
Lietuviškas Kriaučius

Pasiuva Gerus Drabužius Pigiai
Pagal Vėlausias Madas
Kaina nuo $25.00 iki $30.00
Čia Atliekami Visi Kriaučiaus Darbai
Ekspertas Kailių Taisyme
Įdeda Naujus Pamušalus
Per Virš 20 Metų Kriaučiauja Ant to Kampo
Meldžiam Atsilankyt Pas Lietuvį
4 Sigel gatvės — kampas Harding ir Sigel
Worcester, Massachusetts